

**HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.,
Velika Gorica**

**Godišnji financijski izvještaji i
Izvešće neovisnog revizora
za 2018. godinu**

SADRŽAJ

	<u>Stranica</u>
Odgovornost za godišnje financijske izvještaje	1
Izješće neovisnog revizora	2 - 7
Izještaj o sveobuhvatnoj dobiti	8
Izještaj o financijskom položaju / Bilanca	9 - 10
Izještaj o promjenama kapitala	11
Izještaj o novčanim tokovima	12 - 13
Bilješke uz financijske izvještaje	14 - 48

ODGOVORNOST ZA GODIŠNJE FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

Uprava društva **HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.**, Velika Gorica, Rudolfa Fizira 2, ("Društvo") je dužna osigurati da godišnji financijski izvještaji Društva za 2018. godinu budu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 128/16, 116/18 i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ("MSFI") koji su koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije, tako da pružaju istinit i objektivan prikaz financijskog stanja, rezultata poslovanja, promjena kapitala i novčanih tokova Društva za to razdoblje.

Na temelju provedenih istraživanja, Uprava Društva opravdano očekuje da Društvo ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Sukladno tomu, Uprava Društva je izradila godišnje financijske izvještaje pod pretpostavkom neograničenosti vremena poslovanja Društva.

Pri izradi godišnjih financijskih izvještaja Uprava Društva je odgovorna za:

- odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika u skladu sa važećim standardima financijskog izvještavanja;
- davanje razumnih i razboritih prosudbi i procjena;
- izradu godišnjih financijskih izvještaja uz pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka neprimjerena.

Uprava Društva je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj, rezultate poslovanja, promjene kapitala i novčane tokove Društva, kao i njihovu usklađenost sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, koji su koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije. Uprava Društva je također odgovorna za čuvanje imovine Društva, pa stoga i za poduzimanje opravdanih mjera da bi se spriječile i otkrile prijevare i ostale nezakonitosti.

Potpisano u ime Uprave:

Vlado Bagarić, direktor Društva

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.
Rudolfa Fizira 2
10410 Velika Gorica

30. travnja 2019. godine

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Vlasniku društva HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.,

Izvešće o reviziji godišnjih financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih financijskih izvještaja društva HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o. Velika Gorica, Rudolfa Fizira 2, ("Društvo") za godinu koja je završila 31. prosinca 2018., koji obuhvaćaju Izvještaj o financijskom položaju / Bilancu na 31. prosinca 2018., Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaj o promjenama kapitala i Izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, kao i pripadajuće Bilješke uz financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika i ostalih objašnjenja.

Prema našem mišljenju, priloženi godišnji financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj Društva na 31. prosinca 2018., njegovu financijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ("MSFI") koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije.

Osnova za Mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima ("MRevS-i"). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem Izvešću neovisnog revizora u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju godišnjih financijskih izvještaja. Neovisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe ("IESBA Kodeks") i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju godišnjih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i uključuju prepoznate najznačajnije rizike značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed pogreške ili prijevare s najvećim učinkom na našu strategiju revizije, raspored raspoloživih naših resursa i utrošak vremena angažiranog revizijskog tima. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije godišnjih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Opis	Kako smo revidirali ključna revizijska pitanja
<p>Dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina na 31. prosinca 2018. godine ukupno iznose 485.278 tisuća kuna, što predstavlja 38,9% ukupne aktive. U kratkotrajnoj imovini koja iznosi 729.428 tisuća kuna (58,4% aktive) najveći dio u iznosu 577.261 tisuće kuna odnosi se na poziciju Novac, koja uobičajeno ne predstavlja kompleksnu poziciju bilance. Obzirom na materijalnu značajnost dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine, njenu ulogu kao ključnog materijalnog resursa u funkcioniranju Društva te na kompleksnost evidentiranja ove imovine (nabava, obračun amortizacije, mjerenje, kapitalizacija troškova, itd.), prema našem mišljenju ove pozicije u Izvještaju o financijskom položaju / Bilanci predstavljaju ključno revizijsko pitanje.</p> <p>Tijekom 2018. godine nabavke nematerijalne i materijalne imovine iznosile su 205.215 tisuća kn i odnosile su se uglavnom na projekte nadogradnje raznih IT sustava, projekta nadogradnje infrastrukture i nabavke računalne opreme i opreme za radionavigaciju</p> <p>Sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 16, dio troškova bruto plaća radnika u iznosu 4.060 tisuća kn u 2018. godini je kapitaliziran na pripadajući projekte nadogradnje ATM sustava, projekte DATA-COM projekte VOICE-COM domene, Projekt nadogradnje SUR sustava .</p> <p>Vidjeti bilješke 2.7; 16. i 17. uz financijske izvještaje.</p>	<p>Naše revizijske procedure uključivale su, između ostalog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procjenu usklađenosti politike priznavanja nematerijalne i materijalne imovine s MSFI; • testiranje internih kontrola vezane uz proces nabave materijalne i nematerijalne imovine na temelju uzorka od 43 transakcije nabavki. • ocijenili smo razumnost korisnog vijeka trajanja imovine kod obračuna amortizacije kao i početak obračuna amortizacije za aktivirana sredstva i prestanak za sredstva izvan upotrebe. • nove nabavke materijalne i nematerijalne imovine u 2018. godini testirane su na temelju reprezentativnog uzorka od 158.216 tisuća kn ili 77,1 % od iznosa transakcija nabavki • na temelju uzorka od 20 reprezentativnih transakcija testirali smo otuđenja i rashod materijalne i nematerijalne imovine • provjerili smo kapitalizaciju vlastitih troškova • utvrdili smo da postupak sređivanja i registriranja prava vlasništva nad nekretninama nije u cijelosti riješen. Rješavanje ovih imovinsko pravnih pitanja je u tijeku. <p>Našim revizorskim postupcima uvjerali smo se da je dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina u materijalno značajnim stavkama evidentirana i objavljena u skladu s MSFI.</p>

Ostale informacije u Godišnjem izvješću

Uprava Društva je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju godišnje financijske izvještaje i naše Izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o godišnjim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, osim u razmjeru u kojem je to izričito navedeno u dijelu našeg Izvješća neovisnog revizora pod naslovom Izvješće o usklađenosti s ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima, i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom godišnjih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne godišnjim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih tijekom obavljanja revizije ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu, osim iznijetog u odjeljku Isticanje pitanja, mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti Uprave Društva i onih koji su zaduženi za upravljanje za godišnje financijske izvještaje

Uprava Društva je odgovorna za sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima, i za one interne kontrole za koje Uprava Društva odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju godišnjih financijskih izvještaja, Uprava Društva je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezana s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava Društva ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Revizorove odgovornosti za reviziju godišnjih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li godišnji financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati Izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih godišnjih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza godišnjih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevaramo može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava Društva.
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava Društva i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem Izvješću neovisnog revizora na povezane objave u godišnjim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg Izvješća neovisnog revizora.
- Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj godišnjih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li godišnji financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Izvešće o drugim zakonskim zahtjevima

Izvešće temeljem zahtjeva iz Uredbe (EU) br. 537/2014

1. Na dan 12. lipnja 2018. godine imenovala nas je Skupština Društva temeljem prijedloga Nadzornog odbora Društva da obavimo reviziju godišnjih financijskih izvještaja za 2018. godinu.
2. Na datum ovog izvješća neprekinuto smo angažirani u obavljanju zakonske revizije Društva od revizije godišnjih financijskih izvještaja Društva za 2017. godinu do revizije godišnjih financijskih izvještaja Društva za 2018. godinu što ukupno iznosi 2 godine.
3. Osim pitanja koja smo u našem izvješću neovisnog revizora naveli kao ključna revizijska pitanja unutar podnaslova Izvešće o reviziji godišnjih financijskih izvještaja nemamo nešto za izvijestiti u vezi s točkom (c) članka 10. Uredbe (EU) br. 537/2014.
4. Našom zakonskom revizijom godišnjih financijskih izvještaja Društva za 2018. godinu sposobni smo otkriti nepravilnosti, uključujući i prijevaru sukladno Odjeljku 225 Reagirane na nepoštivanje zakona i regulativa IESBA Kodeksa koji od nas zahtijeva da pri obavljanju revizijskog angažmana sagledamo je li Društvo poštivalo zakone i regulative za koje je opće priznato da imaju izravni učinak na određivanje značajnih iznosa i objava u njihovim godišnjim financijskim izvještajima, kao i druge zakone i regulative koji nemaju izravni učinak na određivanje značajnih iznosa i objava u njegovim godišnjim financijskim izvještajima, ali poštivanje kojih može biti ključno za operativne aspekte poslovanja Društva, njegovu sposobnost da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem ili da izbjegne značajne kazne.

Osim u slučaju kada naiđemo na, ili saznamo za, nepoštivanje nekog od prethodno navedenih zakona ili regulativa koje je očigledno beznačajno, prema našoj prosudbi njegovog sadržaja i njegovog utjecaja, financijskog ili drugačijeg, za Društvo, njegove dionike i širu javnost, dužni smo o tome obavijestiti Društvo i tražiti da istraži taj slučaj i poduzme primjerene mjere za rješavanje nepravilnosti te za sprečavanje ponovnog pojavljivanja tih nepravilnosti u budućnosti. Ako Društvo sa stanjem na datum revidirane bilance ne ispravi nepravilnosti temeljem kojih su nastali pogrešni prikazi u revidiranim godišnjih financijskim izvještajima koji su kumulativno jednaki ili veći od iznosa značajnosti za financijske izvještaje kao cjelinu od nas se zahtijeva da modificiramo naše mišljenje u izvješću neovisnog revizora.

U reviziji godišnjih financijskih izvještaja Društva za 2018. godinu odredili smo značajnost za financijske izvještaje kao cjelinu u iznosu od 19.850.000 kuna što predstavlja približno 1,59 % od vrijednosti ukupne imovine. Za izračun materijalnosti kao kriterij je uzeta imovina zbog toga što je Društvo odgovorno za pružanje usluga u zračnoj plovidbi civilnim i vojnim korisnicima zračnog prostora RH i zračnog prostora koji joj je dodijeljen na upravljanje sukladno međunarodnim konvencijama i ugovorima. U skladu s tim Društvo nije primarni cilj ostvarivanje dobiti, niti povećanje vrijednosti za vlasnike, kao što je to uobičajeno u drugim poslovnim subjektima koji posluju na tržištu, pa samim tim niti prihodi nisu ključna kategorija u promatranju financijskih izvještaja Društva, već imovina koja Društvo omogućuje da obavlja svoju funkciju.

5. Naše revizijsko mišljenje dosljedno je s dodatnim izvješćem za revizijski odbor Društva sastavljenim sukladno odredbama iz članka 11. Uredbe (EU) br. 537/2014.

6. Tijekom razdoblja između početnog datuma revidiranih godišnjih financijskih izvještaja Društva za 2018. godinu i datuma ovog izvješća nismo Društvu pružili zabranjene nerevizorske usluge i nismo u poslovnoj godini prije prethodno navedenog razdoblja pružali usluge osmišljavanja i implementacije postupaka internih kontrola ili upravljanja rizicima povezanih s pripremom i/ili kontrolom financijskih informacija ili osmišljavanja i implementacije tehnoloških sustava za financijske informacije, te smo u obavljanju revizije sačuvali neovisnost u odnosu na Društvo.

Izvešće temeljem zahtjeva iz Zakona o računovodstvu

1. Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, informacije u izvješću posloводства Društva za 2018. godinu usklađene su s priloženim godišnjim financijskim izvještajima Društva za 2018. godinu;
2. Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, izvješće posloводства Društva za 2018. godinu je sastavljeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu.
3. Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegova okruženja stečenog u okviru revizije, nismo ustanovili da postoje značajni pogrešni prikazi u izvješću posloводства Društva.

U Zagrebu, 30. travnja 2019. godine

Audit d.o.o.
Radnička cesta 54
10000 Zagreb

Darko Karić, direktor

Dubravka Tršinar, ovlaštenu revizor

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

		<u>2018. godina</u>	<u>2017. godina</u>
	Bilješka	u kn	u kn
Prihodi od prodaje	3	808.141.822	747.711.629
Ostali poslovni prihodi	4	36.557.707	30.209.898
Poslovni prihodi		844.699.529	777.921.527
Troškovi sirovina i materijala	5	(10.550.462)	(9.171.478)
Ostali vanjski troškovi	6	(54.766.956)	(51.336.546)
Materijalni troškovi		(65.317.418)	(60.508.024)
Neto plaće i nadnice		(223.668.565)	(215.994.115)
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća		(142.622.168)	(137.116.008)
Doprinosi na plaće		(77.711.681)	(75.219.565)
Troškovi osoblja	7	(444.002.414)	(428.329.688)
Amortizacija	8	(102.446.717)	(107.274.303)
Ostali troškovi	9	(58.414.232)	(50.659.809)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine		(471.352)	(2.144.386)
Vrijednosno usklađenje	10	(471.352)	(2.144.386)
Rezerviranja	11	(97.272.991)	(15.962.142)
Ostali poslovni rashodi	12	(7.992.536)	(823.719)
Poslovni rashodi		(775.917.660)	(665.702.071)
Financijski prihodi	13	4.437.573	4.578.352
Financijski rashodi	14	(10.479.147)	(6.302.701)
UKUPNI PRIHODI		849.137.102	782.499.879
UKUPNI RASHODI		(786.396.807)	(672.004.772)
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		62.740.295	110.495.107
Porez na dobit	15	(10.038.018)	(19.176.861)
DOBIT RAZDOBLJA	31	52.702.277	91.318.246
NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT RAZDOBLJA		-	-
SVEOBUHVAATNA DOBIT RAZDOBLJA		52.702.277	91.318.246

Popratne bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU / BILANCA
na 31. prosinca 2018.

	Bilješka	31. prosinca 2018. u kn	31. prosinca 2017. u kn
AKTIVA			
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava		148.039.219	170.832.782
Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine		12.738.033	4.472.592
Nematerijalna imovina u pripremi		22.816.250	22.196.072
Nematerijalna imovina	16	183.593.502	197.501.446
Zemljište		48.662.749	48.649.949
Građevinski objekti		67.710.997	68.096.529
Postrojenja i oprema		108.202.131	95.757.501
Alati, pogonski inventar i transportna imovina		14.768.839	14.878.315
Predujmovi za materijalnu imovinu		6.709.437	3.443.899
Materijalna imovina u pripremi		55.630.581	37.392.703
Materijalna imovina	17	301.684.734	268.218.896
Financijska imovina	18	118.681	120.219
Odgođena porezna imovina	19	29.234.204	16.807.040
DUGOTRAJNA IMOVINA		514.631.121	482.647.601
Sirovine i materijal		2.182.581	2.463.493
Predujmovi za zalihe		3.316	-
Zalihe	20	2.185.897	2.463.493
Potraživanja od kupaca	21	141.240.110	120.743.201
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	22	458.437	474.273
Potraživanja od države i drugih institucija	23	7.281.625	3.527.314
Ostala potraživanja	24	60.319	89.575
Potraživanja		149.040.491	124.834.363
Dani zajmovi, depoziti i slično		941.042	226.266.607
Financijska imovina	25	941.042	226.266.607
Novac u banci i blagajni	26	577.261.536	303.002.157
KRATKOTRAJNA IMOVINA		729.428.966	656.566.620
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	27	4.821.174	5.581.663
UKUPNO AKTIVA		1.248.881.261	1.144.795.884
IZVANBILANČNI ZAPISI	41	405.964.923	392.751.722

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU / BILANCA
na 31. prosinca 2018. - nastavak

	Bilješka	31. prosinca 2018. u kn	31. prosinca 2017. u kn
PASIVA			
Temeljni kapital	28	450.000.000	450.000.000
Ostale rezerve		193.218.366	101.900.120
Ostale rezerve	29	193.218.366	101.900.120
Zadržana dobit	30	38.481.567	38.481.567
Dobit poslovne godine	31	52.702.277	91.318.246
KAPITAL I REZERVE		734.402.210	681.699.933
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze		85.236.279	92.781.066
Druga rezerviranja		77.038.169	323.750
Rezerviranja	32	162.274.448	93.104.816
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama		151.248.524	190.832.994
Dugoročne obveze	33	151.248.524	190.832.994
Obveze za zajmove, depozite i slično	34	309.652	359.801
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	35	42.625.167	43.129.621
Obveze prema dobavljačima	36	47.181.555	26.634.081
Obveze prema zaposlenicima	37	21.747.188	20.339.000
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	38	27.091.482	24.095.487
Ostale kratkoročne obveze	39	8.594.626	7.861.581
Kratkoročne obveze		147.549.670	122.419.571
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	40	53.406.409	56.738.570
UKUPNO PASIVA		1.248.881.261	1.144.795.884
IZVANBILANČNI ZAPISI	41	405.964.923	392.751.722

Popratne bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

	Temeljni (upisani) kapital	Ostale rezerve	Zadržana dobit	Dobit poslovne godine	Ukupno
	u kn	u kn	u kn	u kn	u kn
Bilješka	28	29	30	31	
31. prosinca 2016.	450.000.000	32.927.164	38.481.567	68.972.956	590.381.687
Raspodjela dobiti	-	68.972.956	-	(68.972.956)	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	91.318.246	91.318.246
31. prosinca 2017.	450.000.000	101.900.120	38.481.567	91.318.246	681.699.933

	Temeljni (upisani) kapital	Ostale rezerve	Zadržana dobit	Dobit poslovne godine	Ukupno
	u kn	u kn	u kn	u kn	u kn
Bilješka	28	29	30	31	
31. prosinca 2017.	450.000.000	101.900.120	38.481.567	91.318.246	681.699.933
Raspodjela dobiti	-	91.318.246	-	(91.318.246)	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	52.702.277	52.702.277
31. prosinca 2018.	450.000.000	193.218.366	38.481.567	52.702.277	734.402.210

Popratne bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018.

		<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
		u kn	u kn
	Bilješka		
	a		
I	NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
A	Dobit prije oporezivanja	62.740.295	110.495.107
	Amortizacija	102.446.717	107.274.303
	(Dobici) / gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	312.969	(60.919)
	Prihodi od kamata i dividendi	(793.391)	(1.437.721)
	Rashodi od kamata	1.882.414	2.626.582
	Rezerviranja	69.169.632	(3.175.049)
	Tečajne razlike - nerealizirane	774.337	535.487
	Ostala usklađenja za nenovčane transakcije i nerealizirane (dobitke) / gubitke	(9.993.629)	(7.382.507)
B	Ukupno usklađenja	<u>163.799.049</u>	<u>98.380.176</u>
C=A+B	Povećanje novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu	<u>226.539.344</u>	<u>208.875.283</u>
	Povećanje / (smanjenje) kratkoročnih obveza (Povećanje) kratkotrajnih potraživanja (Povećanje) / smanjenje zaliha	45.660.341	1.398.864
		(27.581.542)	(10.689.470)
		508.688	(308.420)
D	Promjene u radnom kapitalu	<u>18.587.487</u>	<u>(9.599.026)</u>
E	Novčani izdaci za kamate	(1.906.613)	(2.734.883)
F	Plaćeni porez na dobit	(16.969.781)	(10.757.593)
I=Σ(A:F)	NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	<u>226.250.437</u>	<u>185.783.781</u>
II	NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI		
	Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	162.852	32.480
	Novčani primici od kamata	793.391	1.438.490
	Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	223.063.673	323.486.334
G	Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	<u>224.019.916</u>	<u>324.957.304</u>
	Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	(137.822.399)	(79.704.268)
	Novčani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje	(878.494)	(515.075)
	Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	(4.178.214)	(325.249.283)
H	Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	<u>(142.879.107)</u>	<u>(405.468.626)</u>
II=G+H	NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	<u>81.140.809</u>	<u>(80.511.322)</u>

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

		<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
	Bilješka	u kn	u kn
III	NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI		
	Novčani primici od glavnice kredita, zadužnica, pozajmica i drugih posudbi	5.258.772	880.952
	Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti	4.209.615	34.900.651
J	Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti	9.468.387	35.781.603
	Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata	(42.273.163)	(52.845.807)
	Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	(327.091)	(1.608.490)
K	Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti	(42.600.254)	(54.454.297)
III=J+K	NETO NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	(33.131.867)	(18.672.694)
I+II+III	UKUPNI NETO NOVČANI TOKOVI	274.259.379	86.599.765
	NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	303.002.157	216.402.392
	NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	577.261.536	303.002.157
	POVEĆANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA	274.259.379	86.599.765

Popratne bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

UVOD

Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o., („Društvo“) sa sjedištem u Velikoj Gorici, Rudolfa Fizira 2, osnovano je Zakonom o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe (NN 19/98, 20/00 i 51/13) kao društvo s ograničenom odgovornošću. Engleski naziv Društva glasi: „Croatian Air Navigation Services, Limited“ ili skraćeno „Croatia Control Ltd“.

Osnivač i 100%-tni vlasnik Društva je Republika Hrvatska.

Društvo je odgovorno je za pružanje usluga u zračnoj plovidbi civilnim i vojnim korisnicima zračnog prostora RH i zračnog prostora koji joj je dodijeljen na upravljanje sukladno međunarodnim konvencijama i ugovorima.

1. OPĆI PODACI

1.1. Djelatnost

Društvo se bavi sljedećim djelatnostima:

- pružanje usluga u zračnoj plovidbi,
- provedba operativnih i središnjih operativnih poslova zračne plovidbe, a posebice kontrola zračnog prometa, poslovi uzbunjivanja, letnih informacija i preduzetnog informiranja s ciljem sigurnoga, redovitog i nesmetanog odvijanja zračnog prometa,
- obrada i pohranjivanje podataka o letu, prosljeđivanje informacija od značenja za sigurnost zračnog prometa, upravljanje protokom zračnog prometa i korištenjem zračnog prometa,
- prikupljanje, obrada i objavljivanje zrakoplovnih informacija, uključujući objavljivanje posebnih publikacija,
- utvrđivanje operativnih zahtjeva za sustave kontrole zračnog prometa, sustave za posluživanje i nadzor, opremu i infrastrukturu i sl.,
- planiranje i skrb o strukturi zračnog prostora i letničkim postupcima, uzimajući u obzir interese civilnih i vojnih korisnika te zaštitu okoliša,
- razvoj, izgradnja, održavanje, nadzor i potvrđivanje ispravnosti postrojenja, sustava i uređaja kontrole zračne plovidbe i zrakoplovne meteorologije,
- zrakoplovno meteorološka motrenja za klimatologiju aerodroma te sastavljanje i razmjena zrakoplovnih meteoroloških izvješća,
- izrada zrakoplovnih meteoroloških prognoza i posebnih upozorenja za aerodrome i rute u zračnom prostoru iz stavka 4. članka 5. Zakona o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe NN 19/98,
- priprema zrakoplovne meteorološke dokumentacije te osiguranje i drugih obveza koje proizlaze iz ICAO dokumenata,
- provedba i usklađivanje operativnih, razvojnih i međunarodnih poslova i zadaća u međunarodnim organizacijama, posebice ICAO-u i Eurocontrol-u,

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

- stručna izobrazba i usavršavanje osoblja potrebnog za obavljanje poslova,
- izvoz i uvoz za potrebe Društva i
- ostali poslovi i operacije koje su u funkciji sigurnog obavljanja zračnog prometa.

1.2. Zaposleni

Broj zaposlenih u Društvu na 31. prosinca 2018. iznosi **758** radnika (31. prosinca 2017. iznosio je **740** radnika).

Struktura zaposlenih je kako slijedi:

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
VSS	266	251
VŠS	190	192
SSS	290	285
KV	9	9
NKV	3	3
Ukupno	758	740

U razdoblju od 1.1.2018. do 31.12.2018. u HKZP-u je imenovan direktor Društva i dodatno zaposleno 38 radnika i to:

- u Sektoru upravljanja zračnim prometom (SUZP) 29 radnika (23 radnika su primljena na određeno vrijeme kao kandidati za dobivanje dozvole KZP studenta, 1 radnik na određeno vrijeme i 5 radnika na neodređeno vrijeme)
- u Sektoru ljudskih potencijala, pravnih i financijskih poslova zaposlena su 4 radnika
- u Sektoru vojnih zadaća zaposleno je 4 radnika na neodređeno vrijeme
- u Sektoru zrakoplovne meteorologije zaposlen je 1 radnik na određeno vrijeme.

U istom razdoblju otišlo je 20 radnika i to:

- iz Sektora upravljanja zračnim prometom (SUZP) - 15 radnika (9 radnika - kandidati za dobivanje dozvole KZP studenta zaposlenih na određeno vrijeme, 2 radnika su otišla u mirovinu, 1 radnik je otkazao ugovor o radu, 2 sporazumna prestanka ugovora o radu i 1 radniku je istekao ugovor na određeno vrijeme),
- iz Sektora zrakoplovno-tehničkog sustava -1 radnik je preminuo i 1 radnik je otišao u mirovinu
- iz Sektora ljudskih potencijala, pravnih i financijskih poslova - 1 radnik-sporazumni prestanak ugovora o radu
- iz Ureda direktora otišao je 1 radnik - prestanak ugovora o radu na određeno vrijeme
- iz Sektora zrakoplovne meteorologije otišao je 1 radnik u mirovinu.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

1.3. Nadzorni odbor i Uprava Društva

Članovi Nadzornog odbora Društva su:

IME I PREZIME	FUNKCIJA	OD - DO
Dinko Staničić	član	03.02.2017. - 09.02.2017.
	predsjednik	10.02.2017. - 02.08.2017.
	član	28.08.2017. - 04.09.2017.
	predsjednik	05.09.2017. - 28.02.2018.
	član	04.04.2018. - 11.04.2018.
	predsjednik	12.04.2018. - 04.10.2018.
	član	22.11.2018. - 29.11.2018.
Marijana Müller	predsjednik	30.11.2018. - 22.05.2019.
	članica	03.02.2017. - 09.02.2017.
	zamjenica predsjednika	10.02.2017. - 02.08.2017.
	članica	28.08.2017. - 04.09.2017.
Marko Neveščanin	zamjenica predsjednika	05.09.2017. - 28.02.2018.
	član	30.12.2015. - 29.12.2019.
Ksenija Bertić	član	03.02.2017. - 02.08.2017.
	član	28.08.2017. - 28.02.2018.
	član	04.04.2018. - 11.04.2018.
	zamjenik predsjednika	12.04.2018. - 04.10.2018.
	član	22.11.2018. - 29.11.2018.
	zamjenik predsjednika	30.11.2018. - 22.05.2019.
Ivan Selak	član	03.02.2017. - 02.08.2017.
		28.08.2017. - 28.02.2018.
		22.11.2018. - 22.05.2019.

Uprava Društva:

IME I PREZIME	FUNKCIJA	OD - DO
Vlado Bagarić	direktor	29.09.2017. - 29.03.2018.
		12.04.2018. - 12.04.2023.
Dragan Bilać	direktor	08.03.2013. - 29.09.2017.

Iznos naknade članovima Uprave i Nadzornog odbora Društva prikazan je u Bilješkama 7. i 9. uz financijske izvještaje.

2. SAŽETAK NAJVAŽNIJIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Sažetak najvažnijih računovodstvenih politika, koje su dosljedno primjenjivane u tekućoj godini, izložen je u nastavku. Pravilnik o primjeni računovodstvenih politika, Ur.br.: 13-02/102-0020/0001, primjenjuje se od 1.1. 2013.

Izjava o usklađenosti i osnova prikaza

Godišnji financijski izvještaji Društva za 2018. sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18) i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ("MSFI") koji su koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije, te u skladu sa Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 95/16).

Godišnji financijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se učinci transakcija priznaju kada su nastali i iskazuju u financijskim izvještajima za razdoblje na koje se odnose, te uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

Godišnji financijski izvještaji Društva sastavljeni su u hrvatskim kunama kao funkcionalnoj, odnosno izvještajnoj valuti Društva. Financijski izvještaji prezentirani su u kunama, s obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja Društva. Na dan 31. prosinca 2018. srednji tečaj HNB-a za 1 EUR iznosio je 7,42 HRK (31. prosinca 2017. 7,51 HRK).

2.1. Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja („MSFI“)

Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Sljedeći novi standardi i izmijenjeni i dopunjeni postojeći standardi izdani od strane Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde i tumačenja koje izdaje Odbor za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja i koji su usvojeni u Europskoj uniji su na snazi u tekućem razdoblju:

- **MSFI 9 Financijski instrumenti : Klasifikacija i mjerenje**

Standard je na snazi za godišnja razdoblja koja su započela 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga, s time da je dozvoljena ranija primjena. Konačna verzija MSFI-ja 9 Financijski instrumenti odražava sve faze projekta o financijskim instrumentima i mijenja MRS 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje kao i sve prethodne verzije MSFI-ja 9. Standard uvodi nove zahtjeve klasifikacije i mjerenja, umanjenja vrijednosti i računovodstva zaštite. Uprava Društva usvojila je standard s datumom stupanja na snagu te njegovom primjenom nije bilo značajnih utjecaja na financijske izvještaje Društva.

- **Primjena MSFI-a 9 Financijski instrumenti s MSFI-om 4 Ugovori o osiguranju: (izmjene MSFI-ja 4)**

Pristup prekrivanja primjenjuje se kada se prvi put primijeni MSFI 9. Odgoda pristupa učinkovit je za godišnji razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine i dostupna je samo tri godine nakon tog datuma.

Izmjene MSFI-a 4 Ugovori o osiguranju pružaju dvije opcije za subjekte koji izdaju ugovore o osiguranju u okviru MSFI-a 4:

- mogućnost koja omogućuje subjektima reklasificiranje, iz dobiti ili gubitka, u ostalu sveobuhvatnu dobit, dio prihoda ili rashoda koji proizlaze iz određene financijske imovine; takozvani pristup prekrivanja;
- opcionalno je privremeno izuzeće od primjene MSFI-a 9 za subjekte čija je pretežna djelatnost izdavanje ugovora u okviru MSFI-ja 4; takozvana odgoda pristupa.

Primjena oba pristupa je neobvezna i subjektu je dopušteno da ih prestane primjenjivati prije primjene novog standarda Ugovori o osiguranju.

Usvajanje spomenutih izmjena i dopuna standarda nije značajno utjecalo na financijske izvještaje Društva.

• **MSFI 15 Prihodi temeljem ugovora s kupcima**

Standard je na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga. U okviru standarda uvodi se model od 5 koraka koji će se primjenjivati na prihode ostvarene temeljem ugovora s kupcima (s ograničenim izuzecima), neovisno o vrsti prihodovne transakcije ili industriji. Zahtjevi standarda će se također primjenjivati na priznavanje i mjerenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinancijske imovine koja nije dio redovitih aktivnosti Društva (primjerice prodaja nekretnina, postrojenja i opreme ili nematerijalne imovine). Opširne objave će se zahtijevati, uključujući i disagregaciju ukupnih prihoda; informacije o obvezama izvršenja; promjene u iznosima ugovorene imovine i obveza između razdoblja i ključne procjene i prosudbe. Usvajanje spomenutih izmjena i dopuna standarda nije značajno utjecalo na financijske izvještaje Društva.

• **MSFI 15 Prihodi temeljem ugovora s kupcima (pojašnjenja)**

Pojašnjenja su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. godine ili nakon toga s time da je dozvoljena ranija primjena. Cilj pojašnjenja je razjašnjavanje namjera Odbora prilikom definiranja zahtjeva MSFI-ja 15 Prihodi temeljem ugovora s kupcima, osobito računovodstvenog tretmana identificiranih obveza izvršenja na način da se dopunila definicija „odvojeno prepoznatljivog“ principa, razmatranja odnosa principala i agenta uključujući i procjenu činjenice je li u transakciji Društvo principal ili agent kao i primjene pristupa kontrole i licenciranja dajući dodatne upute za računovodstveni tretman intelektualnog vlasništva i tantijema. Pojašnjenja također daju dodatna praktična sredstva za društva koja MSFI 15 primjenjuju korištenjem punog retroaktivnog pristupa ili za ona koja se odluče na korištenje modificiranog retroaktivnog pristupa.

Novi standardi i tumačenja objavljenih standarda koji još nisu usvojeni

Objavljeno je nekoliko novih standarda i smjernica koji nisu obvezni za izvještajna razdoblja koja završavaju 31. prosinca 2018. godine i koje Društvo nije ranije usvojilo. Ne očekuje se da će ovi standardi i tumačenja imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Društva.

- **MSFI 16 Najmovi**

Standard će stupiti na snagu prvi put za financijske godine koje počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine. MSFI 16 definira pravila priznavanja, mjerenja, prezentacije i objava za najmove objiju ugovornih strana, odnosno kupca („najmoprimca“) i dobavljača („najmodavca“). Sukladno novom standardu najmoprimci većinu najмова trebaju priznati u svojim financijskim izvještajima. Na sve najmove će se primjenjivati jedinstveni računovodstveni model, s određenim izuzecima. Računovodstveni tretman najмова kod najmodavca neće se značajno mijenjati. Uprava je odlučila da neće primjenjivati novi standard za najmove retroaktivno u potpunosti već će se koristiti odredba o izuzeću za najmoprimca, također poznatu kao modificirana retrospektivna metoda. Prilikom prelaska na novi standard, obveze za plaćanje temeljem postojećih operativnih najмова biti će diskontirana korištenjem odgovarajuće inkrementalne stope zaduživanja i biti će priznata kao obveza za najam. Imovina s pravom korištenja iskazivat će u iznosu obveze za najam usklađena za iznos unaprijed plaćenih ili obračunatih plaćanja za najam.

Na temelju trenutne procjene Uprave, Društvo ne očekuje da će prelazak na novi standard od 1. siječnja 2019. godine imati značajne materijalne učinke na financijske izvještaje Društva. Najveći dio najмова Društva odnosi se na najam poslovnih prostora i ostalih nekretnina.

- **MSFI 17: Ugovori o osiguranju**

Standard je na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2021. Ranija primjena je dopuštena ako su primijenjeni i MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima i MSFI 9 Financijski instrumenti. MSFI 17 Ugovori o osiguranju utvrđuju načela za priznavanje, mjerenje, prezentiranje i objavljivanje ugovora o osiguranju u okviru opsega standarda. Cilj MSFI-ja 17 je osigurati da subjekt pruži relevantne informacije koje vjerno predstavljaju te ugovore. Ti podaci pružaju osnovu za korisnike financijskih izvješća da procijene učinak ugovora o osiguranju na financijski položaj, financijski rezultat i novčane tokove subjekta. Ovo tumačenje još nije usvojeno u Europskoj uniji.

- **Značajke prijevremene otplate s negativnom naknadom (Izmjene i dopune MSFI-ja 9)**

Izmjene i dopune stupaju na snagu za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. uz dopuštenu raniju primjenu. Izmjenjuje postojeće zahtjeve u MSFI 9 u vezi s otkaznim pravima kako bi se omogućilo mjerenje po amortiziranom trošku (ili, ovisno o modelu poslovanja, po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit) čak i u slučaju negativnih naknada.

- **Dugoročni interesi u pridruženim društvima i zajedničkim ulaganjima (Izmjene i dopune MRS-a 28)**

Izmjene i dopune su na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. uz dopuštenu raniju primjenu. Pojašnjava da subjekt primjenjuje MSFI 9 Financijski instrumenti na dugoročne udjele u pridruženom društvu ili zajedničkom pothvatu koji čine dio neto ulaganja u pridruženo društvo ili zajednički pothvat, ali na koji se ne primjenjuje metoda udjela. Ove izmjene i dopune još nisu usvojene u Europskoj uniji.

2.2. Ključne procjene i neizvjesnost procjena

Prilikom sastavljanja financijskih izvještaja korištene su određene procjene koje utječu na iskaz imovine i obveza Društva, prihode i rashode Društva i objavljivanje potencijalnih obveza Društva.

Budući događaji i njihovi utjecaji ne mogu se predvidjeti sa sigurnošću, slijedom čega se stvarni rezultati mogu razlikovati od procijenjenih. Procjene korištene pri sastavljanju financijskih izvještaja su podložne izmjenama nastankom novih događaja, stjecajem dodatnog iskustva, dobivanjem dodatnih informacija i spoznaja i promjenom okruženja u kojima Društvo posluje.

Ključne procjene korištene u primjeni računovodstvenih politika prilikom sastavljanja financijskih izvještaja odnose se na obračun amortizacije dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine, umanjeње vrijednosti imovine, ispravak vrijednosti zaliha, ispravak vrijednosti potraživanja i rezerviranja, te objavu potencijalnih obveza.

2.3. Priznavanje prihoda i rashoda

Prihodi Društva nastaju i utvrđuju se:

- priznavanjem prihoda od pružanja usluga,
- priznavanjem prihoda od prodaje proizvoda (AIP, VFR itd.),
- priznavanjem prihoda od kamata,
- priznavanjem prihoda od prodaje imovine,
- priznavanjem prihoda od poslovnog najma,
- priznavanjem prihoda od financijskih dobitaka,
- priznavanjem prihoda od ukidanja rezerviranja,
- priznavanjem ostalih prihoda.

Prihodi od prodaje robe i usluga priznaju se u trenutku isporuke robe i prijenosa značajnih rizika i koristi na kupca odnosno u slučaju usluga priznat će se prema stupnju dovršenosti i uz uvjet da se vrijednost može pouzdano procijeniti. Najznačajniji dio prihoda iz osnovne djelatnosti jesu prihodi od rutnih i terminalnih naknada koje se obračunavaju, fakturiraju i naplaćuju korištenjem Eurocontrolovog sustava rutnih naknada. Trenutak pružanja usluge jest datum na koji korisnik zračnog prostora tijekom leta od strane Društva prima usluge u zračnoj plovidbi (ATM, CNS, AIS i MET).

Prihodi od kamata obračunavaju se na temelju nepodmirenog potraživanja i po primjenjivim kamatnim stopama. Kamate se priznaju u prihode razmjerno vremenu, vrijednosti glavnice i ugovorenoj ili propisanoj stopi, prema ugovoru, kada su poznati svi potrebni elementi za obračun te se uključuju u prihod tijekom razdoblja u kojima uzrokuju prihod.

Prihodi od prodaje imovine priznaju se u skladu s odredbama kupoprodajnog ugovora i ispostavljenog računa kao i prihodi od poslovnog (operativnog) najma.

Prihodi od financijskih dobitaka priznaju se kao pozitivne tečajne razlike s osnove potraživanja iz inozemstva, te pozitivnih tečajnih razlika iz stanja deviza na računima i u blagajni.

Rashodi su smanjenje ekonomskih koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja imovine ili stvaranja obveza. U politici priznavanja rashoda Društvo se pridržava sljedećih kriterija: rashodi imaju za posljedicu smanjenje imovine ili povećanje obveza što je moguće izmjeriti ili procijeniti; kada se očekuje ostvarenje prihoda u sljedećim obračunskim razdobljima, rashodi se priznaju postupkom razumne alokacije na obračunsko razdoblje, te se rashod odmah priznaje u obračunskom razdoblju kada izdatak ne ostvaruje buduće ekonomske koristi ili nema uvjeta da se prizna kao imovinska pozicija u bilanci / izvještaja o financijskom položaju.

2.4. Troškovi posudbe

Troškovi posudbe terete dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastali ili se kapitaliziraju kada su ispunjeni uvjeti sukladno MRS-u 23.

2.5. Transakcije u stranim valutama

Transakcije u stranim valutama početno se preračunavaju u hrvatske kune primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke ("HNB") na datum transakcije, odnosno kada je riječ o plaćanju onda se bilježi po tečaju na datum plaćanja, dok se u slučaju bilježenja poslovne promjene temeljem računa dobavljača ili izlaznog računa kupcu isti bilježi po tečaju na datum računa. Novčana sredstva, potraživanja i obveze iskazani u stranim valutama naknadno se preračunavaju po tečajevima na datum bilance / izvještaja o financijskom položaju. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u dobit ili gubitak za tekuću godinu.

2.6. Porez na dobit

Obveza poreza na dobit za tekuću godinu utvrđuje se na temelju rezultata ostvarenog u toj godini, usklađenog za iznose koji ne ulaze u poreznu osnovicu i porezno nepriznate troškove (50% troškova reprezentacije, 50% troškova korištenja osobnih vozila i dr.). Porez na dobit obračunava se primjenom poreznih stopa koje su bile na snazi na datum bilance / izvještaja o financijskom položaju.

U smislu obračuna poreza na dobit javljaju se i privremene porezne razlike kao razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine ili obveze u bilanci / izvještaju o financijskom položaju i njihove porezne osnovice. S obzirom na utjecaj na poreznu osnovicu u budućim razdobljima, privremene razlike mogu biti: odbitne - umanjit će poreznu osnovicu, a njihov učinak je odgođena porezna imovina ili oporezive - bit će oporezive u budućim razdobljima, a njihov učinak je odgođena porezna obveza.

2.7. Dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina

Dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina početno je iskazana po trošku nabave koji uključuje kupovnu cijenu, uključujući uvozne pristojbe i nepovratne poreze nakon odbitka trgovačkih popusta i rabata, kao i sve troškove koji se izravno mogu pripisati dovođenju imovine na mjesto i u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

Dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina priznaje se ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini kroz period duži od jedne godine pritijecati u Društvo te ako se trošak nabave imovine može pouzdano utvrditi.

Nakon početnog priznavanja, imovina se iskazuje po njezinu trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene, te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod razdoblja u kojem su nastali. Naknadni izdatak za nematerijalnu imovinu nakon kupnje ili dovršenja priznaje se kao povećanje vrijednosti nematerijalne imovine ako se produžuje vijek uporabe i poboljšava kvaliteta usluge. Naknadni troškovi dugotrajne materijalne imovine povećavaju vrijednosti imovine ili se priznaju kao zasebna imovina. Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili prodaje imovine iskazuju se u dobiti ili gubitku u razdoblju u kojem su nastali.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

Amortizacija imovine započinje u mjesecu nakon onog mjeseca u kojem je imovina stavljena u uporabu, a prestaje protokom vijeka trajanja. Također, amortizacija imovine prestaje kada se sredstvo proda, rashoduje, uništi ili na neki drugi način otuđi.

Amortizacija se obračunava tako da se trošak nabave svakog pojedinačnog sredstva, izuzev zemljišta i dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine u pripremi, otpisuje sukladno amortizacijskoj stopi koja odgovara procijenjenom vijeku uporabe sredstva, primjenom pravocrtne metode, kako slijedi:

	Stopa amortizacije 2018.	Stopa amortizacije 2017.
1. Nematerijalna imovina		
1.1. Imovina za administrativnu podršku	25%	25%
1.2. Imovina za operativno sistemsku podršku	14,28%	14,28%
2. Materijalna imovina-nekretnine		
2.1. Građevinski objekti (zgrade, objekti i dizala)	5%	5%
2.2. Ostali građevinski objekti (betonske, metalne i drvene konstrukcije, dalekovodi, cjevovodi, kabelaške kanalizacije, kablovi, ograde i ostalo)	10%	10%
3. Materijalna imovina-oprema		
3.1. Poslovni inventar		
3.1.1. Strojevi, alati, uređaji, instrumenti, klima komore, agregati, energetska postrojenja i ostali poslovni inventar-za administrativnu podršku	25%	25%
3.1.2. Strojevi, alati, uređaji, instrumenti, klima komore, agregati, energetska postrojenja i ostali poslovni inventar-za operativno sistemsku podršku		
3.2. Uredska, računalna i druga oprema		
3.2. 1. Uredska, informatička, računalna, telekomunikacijska i radio komunikacijska, navigacijska, meteorološka i druga oprema-za administrativnu podršku	14,28%	14,28%
3.2. 2. Uredska, informatička, računalna, telekomunikacijska i radio komunikacijska, navigacijska, meteorološka i druga oprema-za operativno sistemsku podršku	25%	25%
3.3. Transportna imovina (osobna i teretna vozila te ostala transportna sredstva)	14,28%	14,28%
3.4. Namještaj i konzole	20%	20%
4. Ostala nespomenuta materijalna imovina	14,28%	14,28%
4.1. Imovina za administrativnu podršku		
4.2. Imovina za operativno sistemsku podršku	20%	20%
	12,5%	12,5%

2.8. Financijska imovina

Društvo od 01.01.2018. primjenjuje MSFI-9 – Financijski instrumenti, te njegova primjena nije imala značajni utjecaj na financijske izvještaje Društva. Financijska imovina se priznaje kada Društvo postaje ugovorna strana u ugovornim odredbama instrumenta. Financijska imovina klasificirana je temeljem karakteristika ugovorenih novčanih tijekova i poslovnih modela kako slijedi:

- financijska imovina-fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka;
- financijsku imovinu-fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit;
- dani zajmovi – držanje radi naplate / amortizirani trošak.

Kratkotrajna financijska imovina obuhvaća ulaganja s ciljem stjecanja prihoda čije se unovčenje očekuje unutar 12 mjeseci od datuma bilance (dani zajmovi, depoziti i sl., ulaganja u vrijednosne papire). Kratkotrajna financijska imovina iskazuje se po metodi troška umanjenoj za vrijednosna usklađenja.

2.9. Zalihe

Zalihe sirovina i materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara se iskazuju po stvarnim troškovima nabave uvećano za zavisne troškove nastale dovođenjem zaliha na sadašnju lokaciju i sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom FIFO metode.

Rezervni dijelovi koji se odnose na tekuće održavanje vrednuju se kao sirovine i materijal. Zalihe rezervnih dijelova na zalihama dulje od jedne godine vrijednosno se usklađuju.

Rezervni dijelovi koji se odnose na specifične dijelove pojedinih postrojenja i opreme i koji se mogu koristiti samo za pojedinu imovinu priznaju se kao dugotrajna imovina i amortiziraju u vijeku upotrebe kao i ta imovina.

Sitan inventar je imovina koja se ne troši jednokratno, te vijek trajanja može biti i dulji od godine dana od trenutka davanja u uporabu, te se otpisuje na teret troškova prilikom davanja u uporabu primjenom metode jednokratnog otpisa, te se vodi na zasebnim zaduženjima.

Smanjivanje vrijednosti zaliha obavlja se pri godišnjem popisu kad nastanu oštećenja ili bilo koje druge okolnosti koje umanjuju dosadašnju vrijednost zaliha iskazanih u poslovnim knjigama.

2.10. Kratkotrajna i dugotrajna potraživanja

Kratkotrajna potraživanja su potraživanja od kupaca, države, zaposlenih i drugih pravnih i fizičkih osoba, čiji je rok dospjeća kraći od jedne godine i iskazuje se u poslovnim knjigama na temelju uredne isprave o nastanku poslovnog događaja i podataka o njegovoj vrijednosti. Kratkotrajna potraživanja vrijednosno se usklađuju kad se za pojedinu vrstu potraživanja ocijeni da je naplata neizvjesna ili okolnosti upućuju na nemogućnost naplate. Na svaki datum bilance / izvještaja o financijskom položaju procjenjuje se postoji li objektivan dokaz o umanjenju vrijednosti pojedinog potraživanja. Privremeno vrijednosno usklađenje se obavlja na temelju podnesene tužbe, stečaja kupca i prema procjeni naplativosti potraživanja, dok se potraživanja trajno otpisuju u slučaju izgubljenog spora, nemogućnosti naplate iz stečajne mase kupca i zastare.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja će se umanjiti direktno ili upotrebom odvojenog konta ispravka vrijednosti. Iznos gubitka se priznaje na teret dobiti ili gubitka za tekuću godinu.

Dugotrajna potraživanja su potraživanja s osnove prodaje imovine i usluga uz odgođeno plaćanje na rok duži od jedne godine, kao i druga potraživanja iz poslovnih odnosa s rokom dospijeca dužim od jedne godine. Dugotrajna potraživanja se vrijednosno usklađuju po saznanju o nemogućnosti naplate dijela ili cijelog potraživanja.

2.11. Novac u banci i blagajni

Novac i novčani ekvivalentni obuhvaćaju gotovinu, depozite po viđenju kod banaka i ostale kratkotrajne visoko likvidne instrumente s rokovima naplate do tri mjeseca ili kraće. Novčana imovina koja se nalazi na računima banaka i blagajnama Društva iskazuje se u nominalnoj vrijednosti, izraženoj hrvatskom valutnom jedinicom. Računi u bankama i blagajnama koji glase na inozemna sredstva plaćanja prikazuju se u hrvatskim valutnim jedinicama prema srednjem tečaju HNB-a na zadnji dan izvještajnog razdoblja.

2.12. Umanjenja

Na svaki datum bilance / izvještaja o financijskom položaju, Društvo provjerava knjigovodstvene iznose svoje imovine kako bi se utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako je nadoknadiivi iznos nekog sredstva procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva umanjuje se do nadoknativog iznosa.

Gubitak od umanjenja imovine priznaje se kao rashod u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

2.13. Financijski instrumenti

Financijski instrumenti razvrstavaju se kao imovina i obveze ili glavnica u skladu sa suštinom ugovornog aranžmana. Kamate, dividende, dobiti i gubici koji se odnose na financijski instrument razvrstan kao imovina ili obveza iskazuje se kao prihod ili rashod kada su nastali.

Financijska imovina i financijske obveze priznaju se u bilanci / izvještaju o financijskom položaju Društva kad je Društvo postalo stranom ugovora o financijskom instrumentu.

Obveze se iskazuju u nominalnom iznosu.

Ulaganja se priznaju na datum trgovanja i početno se mjere po trošku koji uključuje trošak transakcije.

Ulaganja su svrstana u ulaganja namijenjena trgovanju čija se promjena fer vrijednosti priznaje u dobiti ili gubitak te, ulaganja raspoloživa za prodaju čija se promjena fer vrijednosti priznaje u glavnici kao revalorizacijska rezerva.

Bankarski krediti na koje se obračunavaju kamate, kao i prekoračenja, iskazuju se u iznosima primljenih sredstava, odnosno odobrenih prekoračenja.

Uprava Društva je uvjeren da se fer vrijednost imovine i obveza iskazanih u bilanci ne razlikuje značajno od njihovih knjigovodstvenih iznosa.

2.14 Potencijalne obveze/Potencijalna imovina

Potencijalne obveze ne iskazuju se u financijskim izvještajima, već se objavljuju, osim ako je vjerojatnost odljeva popratnih ekonomskih koristi iz Društva vrlo mala. Potencijalna imovina nije priznata u financijskim izvještajima, već se objavljuje kad je priljev ekonomskih koristi izgledan.

2.15. Kratkoročne i dugoročne obveze

Obveza je sadašnja obveza proizašla iz prošlih događanja za čije se podmirenje očekuje odljev resursa. Dugoročnim obvezama smatraju se one čiji je rok dospijeća duži od jedne godine. Kratkoročna obveza je sadašnja obveza koja ispunjava jedan od kriterija: očekuje se da će se podmiriti u redovnom tijeku poslovnog ciklusa i dospijeva u roku unutar dvanaest mjeseci poslije datuma bilance / izvještaja o financijskom položaju.

2.16. Državne potpore

Društvo novčanu ili nenovčanu imovinu primljenu bez ili uz djelomičnu naknadu od strane države, državnih tijela (bilo na lokalnoj ili međunarodnoj razini) priznaje sukladno MRS-20 Računovodstvo državnih potpora i objavljivanje državne pomoći.

Državne novčane i nenovčane potpore se prikazuju u nominalnoj vrijednosti zajedno sa svim izdacima koji im se izravno mogu pripisati.

Računovodstveno se potpore prikazuju kao odgođeni prihodi koji se priznaju u dobit na sustavnoj osnovi tijekom razdoblja u kojem se priznaje rashod, odnosno troškovi za čije je pokriće potpora namijenjena (dobitni pristup).

Sukladno tome potpore koje se odnose na dugotrajnu imovinu kao prihod se priznaju tijekom vijeka upotrebe imovine u razdobljima i omjerima u kojima se priznaje trošak amortizacije te imovine.

2.17. Primanja zaposlenih

Ostala primanja zaposlenih

Očekivani troškovi ostalih primanja zaposlenih nakon prestanka zaposlenja te jubilarnih nagrada se obračunavaju za vrijeme zaposlenja, procjenjujući iznos budućih koristi koje je zaposleni zaradio kao povrat za pružene usluge u tekućem i ranijim razdobljima. Koristi se diskontiraju kako bi se utvrdila njihova sadašnja vrijednost. Diskontne stope se temelje na stopama prinosa državnih obveznica. Troškovi rada se alociraju kroz prosječno razdoblje dok ne isteknu. Troškovi vezani uz jubilarne nagrade i otpremnine za mirovinu terete troškove zaposlenih. Vrednovanje ovih obveza provodi se jednom godišnje.

Otpremnine

Obveza za otpremnine nastaje kada se zaposlenje zaposlenika otkazuje prije uobičajenog datuma umirovljenja ili kada zaposlenik prihvati dobrovoljno umirovljenje u zamjenu za otpremninu.

Kratkoročna primanja radnika

Društvo priznaje vremenska razgraničenja za neiskorištene dane godišnjeg odmora kada zaposleni pružaju usluge koje povećavaju njihova prava na buduće naknade za vrijeme odsustvovanja, te za otpremnine pri umirovljenju prema planu za sljedeće porezno razdoblje.

Osim uplata u treći mirovinski stup temeljem kolektivnog ugovora, Društvo nema posebnih mirovinskih planova zaposlenih. Svi radnici Društva uključeni su u mirovinske planove na razini države. Obveza Društva svodi se na uplatu propisanih doprinosa na primanja radnika.

2.18. Rezerviranja

Rezerviranje se priznaje onda i samo onda ako Društvo ima sadašnju obvezu kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima i ako se pouzdanom procjenom može utvrditi iznos obveze. Rezerviranja se preispituju na svaki datum bilance / izvještaja o financijskom položaju i usklađuju prema najnovijim najboljim procjenama.

Rezerviranja su utvrđena za troškove sudskih sporova, troškove nagrada zaposlenicima za dugogodišnje zaposlenje i umirovljenje (redovite jubilarne nagrade i otpremnine) i poravnanja manjka ili viška prihoda koja proizlaze iz regulatornog okvira (SES rezerviranja).

Rezerviranje troškova nagrada zaposlenicima za dugogodišnje zaposlenje i umirovljenje (redovite jubilarne nagrade i otpremnine) utvrđeno je kao sadašnja vrijednost budućih odljeva novca koristeći diskontnu stopu od 1,859% i može se smatrati adekvatnom u smislu tržišnih uvjeta te odražava vremensku vrijednost novca. Dobivena je korištenjem Mercerovih diskontnih stopa za vrednovanje IFRS/US-GAAP interpolacijom diskontne stope za 15 i 16 godina koje iznose 1,83% i 1,88%, a koja odgovara očekivanom prinosu na dugoročne obveznice RH izdane u kunama po prosječnoj cijeni za prosinac 2018.

Društvo prati preporuke MRS 19 te je uključilo kvalificiranog aktuara u mjerenje navedenih obveza za dugogodišnje zaposlenje i umirovljenje.

2.19. Događaji nakon datuma izvještaja o financijskom položaju / bilance

Događaji nakon datuma izvještaja o financijskom položaju / bilance koji pružaju dodatne informacije o položaju Društva na datum izvještaja o financijskom položaju / bilance (događaji koji imaju za učinak usklađenja) priznaju se u financijskim izvještajima. Oni događaji koji nemaju za posljedicu usklađenja, objavljeni su u bilješkama uz financijske izvještaje ako su od materijalnog značaja.

2.20. Usporedne informacije

Tamo gdje je bilo potrebno, usporedni podaci su reklasificirani kako bi se postigla dosljednost u prikazivanju podataka s podacima tekuće financijske godine i ostalim podacima.

3. PRIHODI OD PRODAJE

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
	<u>u kn</u>	<u>u kn</u>
Prihod od prodaje u zemlji	41.484.217	42.181.750
Prihod od prodaje u inozemstvu	766.657.605	705.529.879
Ukupno	<u>808.141.822</u>	<u>747.711.629</u>

Prihod od prodaje u inozemstvu čini 94% prihoda od prodaje Društva, dok prihod od prodaje u zemlji čini 6%. Ostvareni prihod odnosi se na naknade za uporabu uređaja i usluga Društva na teritoriju Republike Hrvatske, kao i naknade za usluge unutar zračnog prostora koji joj je dodijeljen na upravljanje sukladno međunarodnim konvencijama i ugovorima.

Prihodi od osnovne djelatnosti iznose 787.534.617 kn, od toga prihodi od rutnih naknada RH u iznosu od 611.642.019 kn, prihodi od terminalnih naknada u iznosu od 106.904.542 kn i prihodi od rutnih naknada (BiH) u iznosu od 68.988.056 kn.

Ostali prihodi od prodaje iznose 20.607.205 kn. Od tog iznosa najveći dio od 15.004.375 kn predstavlja prihod po COOPANAS Framework Agreementu No 042-09 sa NAV Portugal E.P.E.

4. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
	<u>u kn</u>	<u>u kn</u>
Prihod od prodaje dugotrajne materijalne imovine	162.852	32.480
Prihod od ukidanja rezerviranja	26.955.682	15.996.932
Prihod s osnove besplatnog primitka	189.804	374.212
Prihod od ukidanja vrijednosnog usklađenja nekurentnih zaliha	323.275	197.230
Prihodi od državnih potpora	8.330.611	12.526.250
Prihod od naknade šteta	38.923	99.618
Ostali prihodi	481.833	912.107
Prihodi od najmova	74.727	71.069
Ukupno	<u>36.557.707</u>	<u>30.209.898</u>

Prihodi od ukidanja rezerviranja u 2018. sastoje se od ukidanja rezerviranja za neiskorištene godišnje odmone radnika iz prethodne godine u iznosu od 15.419.776 kn, od ukidanja rezerviranja po započetim sudskim sporovima u iznosu od 40.000 kn, te ukidanja rezerviranja sredstava za otpremnine za odlazak u mirovinu (sukladno MRS 19) u iznosu od 11.495.906 kn.

Iznos od 323.275 kn predstavlja prihod od smanjenja vrijednosno usklađenih zaliha.

Prihodi od državnih potpora u iznosu od 8.330.611 kn predstavljaju prihod od realizacije dijela sredstava odgođenog prihoda koja su primljena kao rezultat primitka sredstava za predfinanciranje projekata za koje je Društvo apliciralo u cilju korištenja sredstava EU fondova.

5. TROŠKOVI SIROVINA I MATERIJALA

	2018.	2017.
	u kn	u kn
Trošak sirovina i materijala	2.052.346	1.900.717
Trošak rezervnih dijelova	1.960.238	1.770.749
Trošak sitnog inventara	1.165.201	486.051
Trošak energije	5.372.677	5.013.961
Ukupno	10.550.462	9.171.478

Troškovi sirovina i materijala u iznosu od 2.052.346 kn odnose se na utrošeni uredski materijal, HTZ opremu, sredstva za čišćenje i ostali materijal.

Troškovi rezervnih dijelova u iznosu od 1.960.238 kn odnose se na redovno i izvanredno održavanje opreme i uređaja.

Iznos od 1.165.201 kn predstavlja utrošak sitnog inventara za 2018. godinu.

Troškovi energije u iznosu od 5.372.677 kn sastoje se od troškova električne energije, troškova grijanja i troškova goriva za sva službena vozila Društva.

6. OSTALI VANJSKI TROŠKOVI

	2018.	2017.
	u kn	u kn
Usluge telefona, pošte i prijevoza	15.531.702	14.607.570
Usluge održavanja (servisne usluge)	21.024.004	19.181.266
Usluge najma i zakupnina	2.922.987	2.134.645
Intelektualne i osobne usluge	7.118.210	8.932.859
Komunalne usluge	1.463.743	1.316.383
Ostali vanjski troškovi	6.706.310	5.163.823
Ukupno	54.766.956	51.336.546

U ukupnim troškovima telefona, pošte i prijevoza najznačajniju stavku čine troškovi zakupa domaćih vodova u iznosu 3.718.653 kn, međunarodnih vodova u iznosu od 1.027.480 kn, izdaci za usluge prijenosa podataka-DATA usluge u iznosu od 3.146.487 kn te ATN/VDL usluge u iznosu od 1.327.988, usluge organiziranog prijevoza u iznosu od 1.911.849 kn te prijevozne ino usluge u iznosu od 2.462.860 kn. Ostali troškovi se odnose na prijevozne usluge u tuzemstvu, poštanske i ostale usluge.

Najznačajniju stavku u uslugama održavanja čine troškovi usluga održavanja opreme u iznosu od 6.599.634 kn (održavanje TK sustava, tel. centrala, održavanje sustava-FAMA i dr., umjeravanje instrumenata, servisi vatrogasnih aparata, popravci opreme) i troškova usluga održavanja softvera i WEB stranica u iznosu od 6.877.740 kn (AIDB, ARES, Imperios, SW za održavanje dozvola), a ostalo se odnosi na usluge tekućeg i investicijskog održavanja objekata i opreme, usluge čišćenja, zaštitarske i ostale usluge.

Intelektualne i osobne usluga u najvećem dijelu odnose se na konzultantske usluge u iznosu od 846.974 kn (2017. u iznosu od 694.439 kn), usluge revizije i slične usluge u iznosu od 175.000 kn (2017. u iznosu od 268.500 kn), usluge FAB CE, PMO i PSO u iznosu od 926.082 kn (2017. u iznosu 1.787.903 kn), usluge za sudjelovanje u radu Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC) u iznosu od 1.186.381 kn (2017. u iznosu od 1.119.119 kn), usluge podrške COOPANS Management-CMO, JHMI u iznosu od 1.565.179 kn (2017. u iznosu od 2.630.403 kn).

7. TROŠKOVI OSOBLJA

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
	u kn	u kn
Neto plaće i nadnice	223.668.565	215.994.115
Doprinos MO I. i II. stup	59.866.997	57.094.324
Porez i prirez na dohodak	82.755.171	80.021.684
Doprinosi na plaće	77.711.681	75.219.565
Ukupno	<u>444.002.414</u>	<u>428.329.688</u>

Neto plaće u iznosu 223.668.565 kn sadrže i neto primanja Uprave Društva koja se sastoje od plaća u iznosu od 265.074 kn (2017. u iznosu od 242.962 kn), neto iznos otpremnina od 478.513 kn (2017. u iznosu od 1.129.982 kn), te neto plaće u naravi u iznosu od 350.884 kn (2017. u iznosu od 358.006 kn).

Temeljem izmijenjenog Kolektivnog ugovora iz 2015. moguća je isplata otpremnina ne samo u mirovinski fond već i isplata na tekući račun radnika, što je u tom slučaju evidentirano kao trošak osoblja.

8. AMORTIZACIJA

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
	u kn	u kn
Amortizacija nematerijalne imovine	49.907.754	47.301.701
Amortizacija materijalne imovine	52.538.963	59.972.602
Ukupno	<u>102.446.717</u>	<u>107.274.303</u>

9. OSTALI TROŠKOVI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
	u kn	u kn
Dnevnice za službena putovanja i putni troškovi	6.407.908	5.256.528
Nadoknade troškova zaposlenima, darovi i potpore	10.922.214	7.125.524
Nadoknade članovima Nadzornog odbora (bruto)	167.120	239.073
Premije osiguranja	12.529.391	12.230.425
Bankovne usluge i troškovi platnog prometa	355.317	332.682
Troškovi prava korištenja licence i radijske frekvencije	5.724.903	5.941.059
Doprinosi, članarine i slična davanja	2.050.475	2.023.314
Troškovi obuke i izobrazbe	15.615.855	13.702.305
Ostali troškovi	4.641.049	3.808.899
Ukupno	<u>58.414.232</u>	<u>50.659.809</u>

Rast nadoknada troškova zaposlenima odnosi se na isplatu nagrade za ostvarene rezultate za 2018. sukladno članku 61. Kolektivnog ugovora.

Premije osiguranja u iznosu od 12.529.391 kn obuhvaćaju isplatu otpremnine u DMO III stup AZ FOND, osiguranje službenih vozila, osiguranje imovine, osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja te osiguranje od odgovornosti.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

Najznačajniji udio u trošku prava korištenja licence i radijske frekvencije predstavljaju troškovi najma licenci Microsoft programske opreme u iznosu od 2.746.293 kn te meteorološki podaci u iznosu od 1.999.690 kn.

Troškovi obuke i izobrazbe su povećani za 1.913.550 kn zbog zapošljavanja većeg broja kandidata za školovanje i osposobljavanje za radna mjesta kontrolora letenja.

Ostali troškovi odnose se na troškove reprezentacije, troškove liječničkih pregleda, prijema novih kandidata, troškove rekreacije i sl. Najveći udio u porastu ovih troškova odnosi se na trošak Ugovora o uslugama zdravstvenog programa prevencije i zbrinjavanja stresa za kontrolore zračnog prometa 2018. iznosi 3.166.730 kn (2017. 2.825.571 kn).

10. VRIJEDNOSNA USKLAĐENJA

	<u>2018.</u> u kn	<u>2017.</u> u kn
Vrijednosno usklađenje kratkotrajnih potraživanja	471.352	2.144.386
Ukupno	471.352	2.144.386

Vrijednosno su usklađena kratkotrajna potraživanja zbog neizvjesnosti naplate i okolnosti koja upućuju na sumnjiva i sporna potraživanja od kupca Eurocontrol - terminalne naknade u iznosu od 471.352 kn.

11. REZERVIRANJA

	<u>2018.</u> u kn	<u>2017.</u> u kn
Troškovi rez.za otpremnine i jubilarne nagrade	3.951.118	542.366
Troškovi dug.rez.za gubitke po započetim sud. sporovima	295.000	-
Troškovi rezerviranja za neiskorišteni godišnji odmor	16.567.454	15.419.776
Troškovi ostalih rezerviranja-SES regulativa	76.459.419	-
Ukupno	97.272.991	15.962.142

Na temelju kriterija iz novog Kolektivnog ugovora koji je u primjeni od 1. listopada 2015., uključujući i sve izmjene i dopune Kolektivnog ugovora do 31. prosinca 2018., ovlašteni aktuar je izvršio obračun iznosa rezerviranja za jubilarne nagrade radnika na dan 31. prosinca 2018. godine u iznosu od 15.808.318 kn (vidi Bilješku 32). S obzirom na početno iskazano manje stanje rezerviranja na dan 1.1.2018. dodatno je knjižena razlika ovih rezerviranja u iznosu od 3.951.118 kn.

Troškovi ostalih rezerviranja-SES regulativa (Provedbena Uredbe komisije (EU) br.391/2013 od 03.05.2013. o utvrđivanju zajedničkog sustava obračuna naknada za usluge u zračnoj plovidbi) odnosi se na regulatorne viškove / manjkove naknada od pružanja usluga u zračnoj plovidbi koji se priznaju u izvještaju o financijskom položaju / bilanci kao rezerviranja ili potraživanja i gdje se promjena ovih vrijednosti odražava u računu dobiti i gubitka. Stanje rezerviranja i potraživanja predstavljaju naknadu koju Društvo očekuje nadoknaditi ili naplatiti korisnicima usluga u zračnom prometu u budućnosti za već realizirane usluge, putem korekcije jedinične cijene usluga u narednim razdobljima unutar naplatnih zona na koje se predmetne regulatorne korekcije cijene odnose (bilješka 32).

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

Viškovi / manjkovi se vrednuju primjenom načela amortiziranog troška koji u pravilu korespondira nominalnoj vrijednosti. Ukoliko Uprava Društva procijeni kako se cjelokupna vrijednost iskazanog potraživanja neće moći naplatiti od korisnika, ista će se vrijednosno uskladiti kako bi odgovarala vrijednosti naplativih potraživanja.

12. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	2018.	2017.
	u kn	u kn
Otpis nenaplaćenih potraživanja	6.928.372	352.974
Otpis dugotrajne imovine	706.931	72.404
Otpis zaliha	92.184	96.387
Manjkovi	191.126	163.325
Kazne, penali, naknade šteta i sl.	5.500	42.691
Ostali poslovni rashod	68.423	95.593
Naknadno utvrđeni troškovi poslovanja	-	345
Ukupno	7.992.536	823.719

Temeljem Izvješća i usklađenja sa Eurocontrolom, otpis nenaplaćenih potraživanja u iznosu od 6.928.372 kn sastoji se od: otpisa potraživanja za obavljene rutne usluge u iznosu od 4.061.608 kn i otpisa potraživanja za pripadajuće kamate u iznosu od 367.942 kn te otpisa potraživanja za prelete (BiH) u iznosu od 1.513.911 kn i pripadajućih kamata u iznosu od 984.911 kn.

Manjkovi uključuju utrošene namirnice i neprodane menije u internom restoranu sukladno internim aktima i na način propisan Odlukom HGK.

13. FINACIJSKI PRIHODI

	2018.	2017.
	u kn	u kn
Prihod od kamata	793.391	1.437.721
Prihod od tečajnih razlika	3.644.182	3.140.631
Ukupno	4.437.573	4.578.352

Prihodi od kamata odnose se na prihode od oročenja sredstava kod Zagrebačke banke d.d., Zagreb i Privredne banke d.d., Zagreb, kamata po viđenju i kamata na zakašnjela plaćanja za potraživanja na temelju Izvješća Eurocontrola. (Vidi Bilješku 25).

Prihod od tečajnih razlika u iznosu od 3.644.182 kn rezultat je promjene u vrijednosti tečaja tijekom 2018. proizašlog iz nabave proizvoda i usluga iz inozemstva.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

14. FINACIJSKI RASHODI

	2018.	2017.
	u kn	u kn
Rashod od kamata	1.882.414	2.626.582
Rashod od tečajnih razlika	8.596.733	3.676.119
Ukupno	10.479.147	6.302.701

Rashodi od kamata odnose se na:

	2018.	2017.
	u kn	u kn
Kamate na kredite - EIB	302.661	660.301
Kamate na kredite – EBRD-42754	1.572.030	1.924.884
Kamate na neiskorišteni iznos kredita – EBRD-42754	6.766	29.289
Kamate-ostalo	957	12.108
Ukupno	1.882.414	2.626.582

15. POREZ NA DOBIT

15.1. Svođenje računovodstvene dobiti na oporezivu dobit obavljeno je kako slijedi:

	2018.	2017.
	u kn	u kn
Računovodstvena dobit (dobit prije oporezivanja)	62.740.295	110.495.107
Porezno nepriznati rashodi	82.383.030	3.344.556
Porezne olakšice	(20.316.757)	(11.301.865)
Porezna osnovica	124.806.568	102.537.798
Obveza za porez na dobit	22.465.182	18.456.804
Odgođena porezna imovina	(12.427.164)	720.057
Porez na dobit	10.038.018	19.176.861

Nominalna stopa poreza na dobit za 2018. i 2017. bila je 18%.

U svrhu izračuna osnovice poreza na dobit polazilo se od računovodstvenog dobitka kao polazne porezne osnovice, koja je povećana za stavke navedene u Zakonu o porezu na dobit : prema čl. 7. ZPD-a 50% troškova reprezentacije u iznosu od 186.183 kn, 50% troškova za osobni prijevoz radnika u iznosu od 599.458 kn, vrijednosna usklađenja i otpis potraživanja prema čl. 9. ZPD-a u iznosu od 471.353 kn, troškovi rezerviranja prema čl. 11. ZPD-a u iznosu od 80.430.538 kn te ostala povećanja prema čl. 7. ZPD-a u iznosu od 695.498 kn.

Porezna osnovica se smanjila za stavke navedene čl. 6. ZPD-a kao što je državna potpora za obrazovanje i izobrazbu u iznosu od 5.517.873 kn, ostale rashode prema čl. 6 ZPD-a u iznosu od 3.302.978 kn te ostale prihode u iznosu od 11.495.906 kn.

Iznos od 22.465.182 kn predstavlja obvezu poreza na dobit, dok iznos od 12.427.164 kn predstavlja neto razliku između stvaranja odgođene porezne imovine za iznos od 14.604.323 kn i ukidanja odgođene porezne imovine za iznos od 2.177.159 kn.

Efektivna stopa poreza na dobit u 2018. bila je 16,0%. (2017.: 17,4%)

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

16. DUGOTRAJNA NEMATERIJALNA IMOVINA

u kn	Koncesije, patenti, licencije, softver i ostala prava	Imovina u pripremi	Predujmovi	Ukupno
Nabavna vrijednost				
31. prosinca 2017.	356.091.827	22.196.072	4.472.592	382.760.491
Povećanja	25.729.279	27.734.369	12.445.500	65.909.148
Prijenos	1.384.912	(27.114.191)	(4.180.059)	(29.909.338)
Prodaja, rashodovanje i vrij. uskl.	(180.808)	-	-	(180.808)
31. prosinca 2018.	383.025.210	22.816.250	12.738.033	418.579.493
Ispravak vrijednosti				
31. prosinca 2017.	185.259.045	-	-	185.259.045
Amortizacija 2018	49.907.754	-	-	49.907.754
Prodaja, rashodovanje i vrij. uskl.	(180.808)	-	-	(180.808)
31. prosinca 2018.	234.985.991	-	-	234.985.991
Neto knjigovodstvena vrijednost				
31. prosinca 2018.	148.039.219	22.816.250	12.738.033	183.593.502
31. prosinca 2017.	170.832.782	22.196.072	4.472.592	197.501.446

Nematerijalna imovina u pripremi u iznosu od 22.816.250 kn sastoji se od :

Oznaka projekta	Naziv projekta	Vrijednost Kn
P-DO-01	Projekt nadogradnje ATM sustava	21.574.347
P-DO-02	Projekti DATA-COM domene	99.245
P-DO-03	Projekti VOICE-COM domene	102.107
P-DO-08	Projekti modernizacije ICT sustava	812.000
P-2018-04	Računalni programi za poslovno informacijske sustave	185.880
P-2018-05	Računalni programi za operativne sustave	42.671
	Ukupno	22.816.250

Projekt nadogradnje CroATMS-a/COOPANS (nadogradnje ATM sustava), financiran je u 2018. iz kredita EBRD u iznosu od 5.258.773 kn (710.364 EUR), a ostatak iz vlastitih sredstava Društva.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

17. DUGOTRAJNA MATERIJALNA IMOVINA

u kn	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogonski inventar i transportna sredstva	Imovina u pripremi	Predujmovi	Ukupno
Nabavna vrijednost							
31. prosinca 2017.	48.649.949	276.156.904	462.719.876	54.074.927	37.392.703	3.443.899	882.438.258
Povećanja	12.800	12.354.181	26.435.034	2.861.789	83.433.395	14.209.136	139.306.335
Prijenos	-	1.971.065	20.213.690	1.359.758	(65.195.517)	(10.943.598)	(52.594.602)
Prodaja, rashodovanje i vrijednosno usklađenje	-	(650.884)	(8.357.186)	(1.672.781)	-	-	(10.680.851)
31. prosinca 2018.	48.662.749	289.831.266	501.011.414	56.623.693	55.630.581	6.709.437	958.469.140
Ispravak vrijednosti							
31. prosinca 2017.	-	208.060.375	366.962.375	39.196.612	-	-	614.219.362
Amortizacija za 2018.	-	14.617.697	33.598.107	4.323.159	-	-	52.538.963
Prodaja, rashodovanje i vrijednosno usklađenje	-	(557.803)	(7.751.199)	(1.664.917)	-	-	(9.973.919)
31. prosinca 2018.	-	222.120.269	392.809.283	41.854.854	-	-	656.784.406
Neto knjigovodstvena vrijednost							
31. prosinca 2018.	48.662.749	67.710.997	108.202.131	14.768.839	55.630.581	6.709.437	301.684.734
31. prosinca 2017.	48.649.949	68.096.529	95.757.501	14.878.315	37.392.703	3.443.899	268.218.896

17.1. Postupak utvrđivanja i registriranja prava vlasništva nad nekretninama nije u cijelosti riješen. Rješavanje imovinsko pravnih pitanja je u tijeku, gdje poduzete aktivnosti ili već riješeni predmeti obuhvaćaju 90% vrijednosti imovine koju Društvo koristi. Neovisno o tome, imovina koju koristi Društvo sastavni je dio temeljnog kapitala sukladno Zakonu o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. i Odluci Vlade RH o prijenosu sredstava (nekretnine, pokretnine i materijalna prava) u vlasništvu Društva.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

Nekretnine u pripremi:

Oznaka projekta	Naziv projekta	Vrijednost Kn
P-DO-02	Projekti DATA-COM domene	401.847
P-DO-03	Projekti VOICE-COM domene	170.000
P-DO-04	Projekti NAV domene	171.333
P-DO-07	Projekti rekonstrukcije građevina i infrastrukture	4.462.736
P-2018-01	Ostala investicijska ulaganja	132.400
	Ukupno	5.338.316

Materijalna imovina u pripremi:

Oznaka projekta	Naziv projekta	Vrijednost Kn
P-DO-01	Projekt nadogradnje ATM sustava	14.267.747
P-DO-02	Projekti DATA-COM domene	851.278
P-DO-03	Projekti VOICE-COM domene	26.369.297
P-DO-04	Projekti NAV domene	4.504.177
P-DO-05	Projekt nadogradnje SUR sustava	507.177
P-DO-06	Projekti AWOS/MET domene	186.490
P-DO-08	Projekti modernizacije ICT sustava	352.823
P-DO-09	Projekti MET-ATM domene	131.400
P-2004-12	Proj. jedinstv.nadzora i upravljanja uređ. i sustavima	78.062
P-2017-01	Projekt modernizacije TWR i TMA radnih mjesta	104.639
P-2018-01	Ostala investicijska ulaganja	212.130
P-2018-02	Računalna oprema za poslovno informacijske sustave	846.679
P-2018-03	Računalna oprema za operativne sustave	223.427
P-2018-06	Uredski namještaj	120.960
P-2018-08	Poslovna telekomunikacijska oprema	7.872
P-2018-10	Instrumenti i alati	533.693
P-2018-11	Mrežna oprema	20.546
P-2018-13	Split sustavi za objekte	7.823
P-2018-14	Oprema za TDM komunikaciju	640.732
P-2018-15	Oprema za distribuciju radarskih podataka	145.671
P-2018-16	Ostala dugotrajna imovina	179.642
	Ukupno	50.292.265

Sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 16, dio troškova bruto plaća radnika u iznosu 4.060.633 kn u 2018. nije teretio rezultat, već je kapitaliziran na pripadajući projekt pošto je angažman istih bio nužan kako bi se osiguralo dovođenje sredstva na mjesto i u radno stanje za namjeravanu upotrebu i to kako slijedi:

- P-DO-01 Projekt nadogradnje ATM sustava u iznosu od 1.099.758 kn,
- P-DO-02 Projekti DATA-COM domene u iznosu od 220.828 kn,
- P-DO-03 Projekti VOICE-COM domene u iznosu od 1.718.281 kn,
- P-DO-05 Projekt nadogradnje SUR sustava u iznosu od 1.021.766 kn.

18. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
Sudjelujući interesi (udjeli)	118.681	120.219
Ukupno	118.681	120.219

Temeljem Društvenog ugovora iz 2014. osnovano je društvo FAB CE Aviation Services Ltd. (FAB CE-Functional Airspace Block Central Europe), u čijem temeljnom kapitalu (u iznosu od 36.000 EUR) Društvo drži 1/6 poslovnog udjela u iznosu od 44.505 kn što predstavlja protuvrijednost 6.000 EUR na dan 31. prosinca 2018. Razlika do 118.681 kn predstavlja ulaganje u kapitalne pričuve. Sjedište ovog društva je u Zgornjem Brniku u Republici Sloveniji.

Glavna djelatnost društva je poslovno i drugo poduzetničko savjetovanje.

19. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
Odgođena porezna im. - neamortizirana vrij. imovine	125.378	17.952
Odgođena porezna im. - vrij. uskl. potraživanja	-	88.496
Odgođena porezna im. - dug. rez. za mirovine-MRS 19	15.342.530	16.700.592
Odgođena porezna im. - sudski sporovi-kamate	3.600	-
Odgođena porezna im. - SES regulativa	13.762.696	-
Ukupno	29.234.204	16.807.040

Iznos od 29.234.204 kn predstavlja odgođenu poreznu imovinu nastalu temeljem privremenih razlika koje su nastale kao rezultat obračunatih troškova rezerviranja za mirovine i jubilarne nagrade radnika prema čl. 11. Zakona o porezu na dobit, u iznosu od 15.342.530 kn, kao i temeljem privremenih razlika nastalih kao rezultat troškova otpisa dugotrajne imovine u iznosu od 125.378 kn, prema čl. 17. istog Zakona, te temeljem privremenih razlika nastalih na osnovu rezerviranja sredstava za sudske sporove-kamate u iznosu od 3.600 kn te rezerviranjem sredstava u okviru SES regulative u iznosu od 13.762.696 kn (bilješka 11.).

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

20. ZALIHE

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
Sirovine i materijal	331.788	442.530
Rezervni dijelovi	9.601.110	10.052.057
Sitan inventar na zalihi	571.060	658.994
Predujmovi za zalihe	3.316	-
Rezervni materijal-Projekti	45.436	-
Minus: ispravak vrijednosti zaliha	(8.366.813)	(8.690.088)
Ukupno	2.185.897	2.463.493

Zalihe su iskazane po trošku nabave i sastoje se od zaliha rezervnih dijelova, uredskog materijala, materijala za čišćenje, HTZ opreme i sitnog inventara. Zalihe rezervnog materijala su vrijednosno najznačajnija komponenta zaliha Društva što proizlazi iz specifičnosti industrije u kojoj Društvo posluje - sofisticirana oprema i tehnologija i sigurnosni zahtjevi neprekinutog funkcioniranja opreme.

21. KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
Kupci u zemlji	2.703.320	3.768.297
Kupci u inozemstvu	141.746.036	122.713.190
Minus: Ispravak vrijednosti	(3.209.246)	(5.738.286)
Ukupno	141.240.110	120.743.201

Najveći dio potraživanja od kupaca u inozemstvu odnose se na potraživanja od Eurocontrola za usluge preleta i to za:

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2018.
	kn	EUR
Rutne naknade	96.360.094	12.990.781
Terminalne naknade	20.361.098	2.744.980
Rutne naknade-BIH	10.498.290	1.415.326
Ukupno	127.219.482	17.151.087

Na temelju Izvješća i obračuna za sustav terminalnih naknada RH za godinu koja je završena 31.12.2018. vrijednosno je usklađeno potraživanje od Eurocontrola (terminal) u iznosu od 479.207 kn . Na dan 31.12.2018. saldo vrijednosnog usklađenja potraživanja od kupaca sa kursiranjem u iznosu od 558.729 kn, isknjiženjem vrijednosno usklađenog potraživanja u iznosu od 2.449.519 kn te početnim stanjem u iznosu od 5.738.286 kn iznosi 3.209.246 kn i predstavlja kumulativ svih provedenih ispravaka vrijednosti do 31.12.2018.

22. KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA OD ZAPOSLENIKA I ČLANOVA PODUZETNIKA

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	<u>u kn</u>	<u>u kn</u>
Potraživanja od zaposlenih	458.437	474.273
Ukupno	<u>458.437</u>	<u>474.273</u>

Potraživanja od zaposlenih odnose se na potraživanja za gotovinu (za isplaćene predujmove za službeni put), za plaću u naravi s osnove korištenja automobila radnika, potraživanja od zaposlenih za prekoračenje troškova mobitela iznad dozvoljenog odobrenog limita te potraživanje temeljem Sporazuma o prestanku ugovora o radu.

23. KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA OD DRŽAVE I DRUGIH INSTITUCIJA

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	<u>u kn</u>	<u>u kn</u>
Potraživanje za porez na dodanu vrijednost	5.754.360	2.493.704
Potraživanje za porez i prirez iz plaća	23.676	5.123
Potraživanje za porez na dodanu vrijednost koji još nije priznat	1.378.708	856.068
Potraživanje za nadoknade bolovanja od HZZO-a	113.148	138.637
Ostala potraživanja (više plaćeni doprinosi)	11.733	33.782
Ukupno	<u>7.281.625</u>	<u>3.527.314</u>

Potraživanje za porez na dodanu vrijednost od 5.754.360 kn čine potraživanja za 11. i 12. mjesec 2018., a naplaćena su u 2019.

Potraživanja za porez na dodanu vrijednost koji još nije priznat odnosi se na račune koji su troškovno priznati u 2018., a priznavanja poreza na dodanu vrijednost uslijedit će u 2019.

Potraživanja za nadoknade bolovanja od HZZO-a odnose se na potraživanja za nadoknade za redovna bolovanja te nadoknade s temelja ozljeda na radu.

Ostala potraživanja odnose se na više plaćene doprinose (MIO, beneficirani staž, zdravstveno osiguranje i dr. doprinosi vezani uz isplatu plaće te potraživanja od MORH-a).

24. KRATKOTRAJNA OSTALA POTRAŽIVANJA

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	<u>u kn</u>	<u>u kn</u>
Potraživanja za predujmove za usluge	16.255	36.791
Ostala kratkoročna potraživanja	44.064	52.784
Ukupno	<u>60.319</u>	<u>89.575</u>

25. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
Zagrebačka banka d.d., Zagreb (depozit 3-12 mj.)	-	105.440.072
Privredna banka d.d., Zagreb (depozit 3-12 mj.)	-	120.373.759
Ostala financijska imovina	941.042	452.776
Ukupno	941.042	226.266.607

Najveći dio Ostale financijske imovine odnosi se na pozajmicu danu Zračnoj luci Osijek po Ugovoru 18-02/416-0332/0001 u iznosu od 926.207 kn.

26. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
Stanje na žiro računima	2.870.287	2.227.714
Stanje na deviznim računima	574.354.900	300.728.729
Novac u blagajni – kune	27.439	27.425
Novac u blagajni – devize	8.910	18.289
Ukupno	577.261.536	303.002.157

Iznos od 577.261.536 kn predstavlja stanja na kunkskim i deviznim računima poslovnih banaka Društva (Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d.), te novac u kunskoj i deviznoj blagajni na dan 31.12.2018.

27. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI

Aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od **4.821.174 kn** (31. prosinca 2017. u iznosu od **5.581.663 kn**) odnose se na plaćene troškove budućeg razdoblja: troškovi održavanja (1.008.354 kn), troškovi osiguranja (308.850 kn), unaprijed plaćene licence (2.550.620 kn), troškovi prijevoza (344.782 kn), i troškovi članarina (378.296 kn) predstavljaju najveće stavke.

28. TEMELJNI KAPITAL

Temeljni kapital utvrđen je u nominalnoj vrijednosti u iznosu od **450.000.000 kn** (31. prosinca 2017. godine u istom iznosu) i predstavlja ulog jedinog osnivača i vlasnika Republiku Hrvatsku.

29. OSTALE REZERVE

	<u>u kn</u>
31. prosinca 2017.	101.900.120
Dobit 2017. godine	<u>91.318.246</u>
31. prosinca 2018.	<u>193.218.366</u>

Dobit ostvarena poslovanjem Društva tijekom 2017. godine u iznosu od 91.318.246 kn raspoređena je po odluci Skupštine Društva od 12.06.2018. u Ostale rezerve. Ostale rezerve rezultat su rasporeda dobiti iz prethodnih godina, a temeljem Odluka Skupštine Društva o uporabi dobiti.

30. ZADRŽANA DOBIT

Zadržana dobit u iznosu od **38.481.567 kn** (31. prosinca 2017. godine u istom iznosu) sastoji se od rasporeda dobiti temeljem Odluka Skupštine Društva iz prethodnih godina, a namijenjena je za investicijska ulaganja.

31. DOBIT POSLOVNE GODINE

Poslovanje Društva tijekom 2018. rezultiralo je ostvarenom dobiti u iznosu od **52.702.277 kn** (2017. u iznosu od 91.318.246 kn).

32. REZERVIRANJA

	Troškovi po sudskim sporovima	Troškovi jub. nagrada otpremna	Troškovi SES regulativa	Ukupno
	<u>u kn</u>	<u>u kn</u>	<u>u kn</u>	<u>u kn</u>
31. prosinca 2017.	323.750	92.781.066	-	93.104.816
Dodatna rezerviranja	295.000	3.951.118	76.459.419	80.705.537
Iskorištena i ukinuta rezerviranja	(40.000)	(11.495.905)	-	(11.535.905)
31. prosinca 2018.	578.750	85.236.279	76.459.419	162.274.448

Na dan 31.12.2018. Društvo je iskazalo rezerviranja u iznosu od 162.274.448 kn po osnovi sudskih sporova, jubilarnih nagrada, otpremnina i rezerviranja proizašla iz SES regulatornog okvira.

Dodatno rezerviranje u iznosu od 3.951.118 kn odnosi se na rezerviranje za jubilarne nagrade za radnike Društva (Odluka direktora Društva sukladno novom Kolektivnom ugovoru iz 2015), dok se ukidanje rezerviranja u iznosu od 11.495.906 kn odnosi na ukidanje rezerviranja za redovne otpremnine.

Dodatno rezerviranje u iznosu od 295.000 kn te ukidanje rezerviranja u iznosu od 40.000 kn po započetim sudskim sporovima formirano je temeljem procjene rizika kao i na osnovu mišljenja odvjetnika.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

Temeljem provedbene Uredbe komisije (EU) br.391/2013 od 03.05.2013. o utvrđivanju zajedničkog sustava obračuna naknada za usluge u zračnoj plovidbi izvršilo se rezerviranje sredstava u iznosu od 76.459.419 kn po naslovu SES rezerviranja (bilješka 11).

33. DUGOROČNE OBVEZE

	Kamatna stopa	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
		u kn	u kn
<u>Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama</u>			
European Investment Bank, Luxembourg	3,84-4,99 % ovisno o tranši	6.696.423	7.826.717
European Bank for Reconstruction and Development, London	6 mj. EURIBOR + 1%	187.177.268	226.135.898
		<u>193.873.691</u>	<u>233.962.615</u>
Minus: Tekuće dospijeće (vidi Bilješku 35)		(42.625.167)	(43.129.621)
Ukupno obveze prema bankama i dr. institucijama		<u>151.248.524</u>	<u>190.832.994</u>

33.1. Promjene u obvezama prema bankama i drugim financijskim institucijama tijekom godine su, kako slijedi:

	u kn
31. prosinca 2017.	233.962.615
Korištenje kredita	5.258.772
Otplate	(42.273.163)
Tečajne razlike	(3.074.533)
	<u>193.873.691</u>
Minus: Tekuće dospijeće	(42.625.167)
31. prosinca 2018.	<u>151.248.524</u>

33.2. Dugoročne obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama dospijevaju na plaćanje, kako slijedi:

	u kn
Dospijeće od jedne do dvije godine	42.625.167
Dospijeće od dvije do tri godine	42.625.167
Dospijeće od tri do četiri godine	42.625.167
Dospijeće od četiri i više godina	65.998.190
Ukupno	<u>193.873.691</u>

Kredit European Investment Bank (EIB) temelji se na Ugovoru o financiranju br. 21677 iz 12. rujna 2002. na 20.000.000 EUR, (jamac RH). Ova kreditna sredstva su iskorištena za projektiranje, izgradnju i uvođenje poboljšanja usluga kontrole zračne plovidbe u RH, a u cilju održavanja sigurnosnih standarda i povećanja kapaciteta zračnog prostora u skladu s predviđenim porastom zračnog prometa. Rok povrata ovih kreditnih sredstava je svibanj 2025.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

Ugovor sa European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) br. 42754 zaključen je u 2011. u iznosu od 47.000.000 EUR u svrhu modernizacije sustava za kontrolu zračne plovidbe u RH, u cilju poboljšanja sigurnosti zračnog prometa i povećanja kapaciteta. Od navedenog iznosa do 31. prosinca 2018. povučen je iznos od 47.000.000 EUR, a otplaćeno je 21.765.706 EUR. Rok povrata ovih kreditnih sredstava je svibanj 2023.

34. KRATKOROČNE OBVEZE ZA ZAJMOVE, DEPOZITE I SLIČNO

	31.prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
Obveze s osnove zajmova, depozita i sl.	309.652	359.801
Ukupno	309.652	359.801

Iznos od 309.652 kn predstavlja obveze za depozite zaprimljene kao jamstvo za izvršenje Ugovora od UNITUR, ENAV spa, COMPUTECH d.o.o., Tehno - elektro d.o.o., Agram, PIK Vrbovec te ostala jamstva za ozbiljnost ponude.

35. KRATKOROČNE OBVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANCIJSKIM INSTITUCIJAMA

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
<u>Tekuće dospijeće dugoročnih obveza (vidi Bilješku 33)</u>		
European Investment Bank, Luxembourg	1.030.219	1.043.562
European Bank for Reconstruction and Development, London	41.594.948	42.086.059
Ukupno	42.625.167	43.129.621

Dospijeće kratkoročnih obveza za kredit EIB i EBRD je u svibnju i studenom. Prvi anuitet za kredit EBRD-a br.42754 je dospio u svibnju 2015. Krediti se uredno otplaćuju prema rokovima dospijeća anuiteta.

36. KRATKOROČNE OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
Dobavljači u zemlji	20.321.088	12.802.914
Dobavljači u inozemstvu	26.860.467	13.831.167
Ukupno	47.181.555	26.634.081

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. - nastavak

Najveći udio u obvezama prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 20.321.088 kn odnosi se na:

- Hrvatski Telekom d.d., Elmik d.o.o., Odašiljači i veze d.o.o., Elektro centar Petek d.o.o., MICRO-LINK d.o.o., Mjerne tehnologije d.o.o., Međunarodna zračna luka Zagreb, HEP Opskrba d.o.o., Micom elektronika d.o.o., Tehno - elektro d.o.o., Itel d.o.o., Zagrel d.o.o., Mediteran security d.o.o., Concept solutions group d.o.o., jedinstvo Krapina d.o.o., Frigomotors d.o.o., KING ICT d.o.o., COMPRO-STIL d.o.o., Obzor putovanja d.o.o., COMPUTECH d.o.o., Državni hidrometeorološki zavod, Aling d.o.o., Allianz Zagreb d.d., Toplice sveti Martin d.d..

Najveći udio u obvezama prema dobavljačima u inozemstvu u iznosu od 26.860.467 kn odnosi se na:

- Thales ATM, Entry Point North, ENAV S.p.A., Park air systems ltd., Thales Deutschland GmbH, ARINC Incorporated, Esterline Belgium BVBA, Eurocontrol, Frequentis GmbH, Comsoft Solutions.

Sve obveze prema dobavljačima u zemlji i inozemstvu uredno se podmiruju u rokovima dospijeca.

37. KRATKOROČNE OBVEZE PREMA ZAPOSLENICIMA

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
Obveze prema radnicima	48.012	47.715
Obveze za neto plaće	21.659.176	20.283.285
Ostale obveze	40.000	8.000
Ukupno	21.747.188	20.339.000

Obveze za neto plaće odnose se na plaću za mjesec prosinac tekuće godine koja je isplaćena u mjesecu siječnju naredne godine. Obveze prema radnicima odnose se na obveze za nadoknadu troškova službenog puta, za nadoknade plaća koje se refundiraju od HZZO-a i ostale obveze prema radnicima.

38. KRATKOROČNE OBVEZE ZA POREZE, DOPRINOSE I SLIČNA DAVANJA

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
Obveze za poreze i prirez	9.217.596	9.554.950
Obveza za porez na dobit	6.661.713	3.332.969
Obveze za doprinose	11.031.189	11.157.427
Ostale obv. i slična davanja (turist. član., čl. HGK)	180.984	50.141
Ukupno	27.091.482	24.095.487

Obveze za poreze, prirez i doprinose odnose se na plaću za mjesec prosinac tekuće godine koja je isplaćena u mjesecu siječnju naredne godine.

39. KRATKOROČNE OSTALE OBVEZE

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
Obveze za kamate	188.996	221.206
Ostale obveze	8.405.630	7.640.375
Ukupno	8.594.626	7.861.581

Obveze za kamate s danom 31.12.2018. sastoje se od kamata po kreditima prema: EIB u iznosu od 26.745 kn, prema EBRD u iznosu od 162.251 kn.

Ostale obveze u iznosu od 8.405.630 kn najvećim dijelom proizlaze iz multilateralnog odnosa Društva i Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo, Državne uprave za zaštitu i spašavanje te Eurocontrola, a temeljem sudjelovanja u Eurocontrolovom sustavu obračuna rutnih naknada.

40. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA

Pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od **53.406.409 kn** (31.prosinca 2017. u iznosu od **56.738.570 kn**) odnose se na kratkoročno rezerviranje sredstava za neiskorištene godišnje odmore radnika u iznosu od 16.567.454 kn te unaprijed obračunane školarine u iznosu od 625.190 kn. Prihod budućeg razdoblja odnosi se najvećim dijelom na odgođene prihode po projektima CEF-2015 u iznosu od 28.391.496 kn, po projektima CEF 2016 u iznosu od 6.622.602 kn, projektima SESAR 2020 u iznosu od 849.578 kn, te ostale projekte.

41. IZVANBILANČNI ZAPISI

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.
	u kn	u kn
Eurocontrol - oprema za ETFMS	147.626	147.626
Ulaganja u materijalna prava	406.905	411.733
Jamstva od dužnika kao instrument plaćanja	51.588.602	32.769.023
Primljene zadužnice	3.410.755	4.501.874
Izdane zadužnice	350.411.035	354.921.466
Ukupno	405.964.923	392.751.722

Najznačajniji dio vrijednosti vanbilančne evidencije predstavljaju izdane zadužnice u iznosu od 350.411.035 kn odnose se na zadužnice i garancije kao instrumente osiguranja plaćanja Društva. Od toga iznos od 348.626.025 kn odnosi se na zadužnice izdane Europskoj banci za obnovu i razvoj po kreditu EBRD-42754, te iznos od 1.785.010 kn kao garancija dobavljačima: INA d.d., Odašiljači i veze d.o.o., HEP-elektra, HEP-opskrba i drugi.

Također, značajne vrijednosti jamstva od dužnika kao instrument plaćanja u iznosu od 51.588.602 kn odnose se na primljena sredstva osiguranja-bankovne garancije izdane u korist Društva sa stanjem na dan 31. prosinca 2018. (a odnose se na domaće i inozemne dobavljače za dobro izvršenje posla po ugovorima) kao i primljene zadužnice u vrijednosti od 3.410.755 kn po naslovu poslovnih odnosa Društva sa dobavljačima roba i usluga.

42. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Izvještaj o novčanim tokovima za 2018. izrađen je temeljem indirektno metode.

Tijekom 2018. Društvo je ostvarilo ukupnu vrijednost od 274.259.379 kn pozitivnog novčanog toka (2017: 86.599.765 kn pozitivno). Ovakva vrijednost ukupnih novčanih tokova za 2018. rezultat je:

- a) 226.250.437 kn pozitivnih operativnih novčanih tokova koji su dominantno posljedica:
- ostvarenog poslovnog rezultata prije poreza u visini od 62.740.295 kn te ostvarene samo akumulacije sredstava temeljem ostvarenog troška amortizacije od 102.446.717 kn,
  - neto pozitivnog usklađenja bruto poslovnog rezultata za nenovčane stavke u visini od 61.352.332 kn (prvenstveno se odnose na troškove rezerviranja, kao i otpise odnosno ispravke vrijednosti imovine i drugo),
  - smanjenja operativnih novčanih tokova temeljem plaćenih kamata i poreza u vrijednosti od 18.876.394 kn,
  - zabilježenih pozitivnih promjena u vrijednosti neto radnog kapitala od 18.587.487 kn Društva:
    - smanjenja operativnih novčanih tokova temeljem povećanja kratkoročnih potraživanja za 27.581.542 kn,
    - povećanja operativnih novčanih tokova temeljem povećanja kratkoročnih obveza Društva za 45.660.341 kn, te
    - povećanja operativnih novčanih tokova temeljem smanjenja salda zaliha za 508.688 kn,
- b) 81.140.809 kn pozitivnih novčanih tokova iz investicijskih aktivnosti koji su obilježeni ulaganjima, a sukladno planu provedbe COOPANS/CroATMS i ostalih investicijskih projekata u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu te razročenjima sredstava kod banaka
- c) 33.131.867 kn negativnog novčanog toka iz financijskih aktivnosti koji su u najvećoj mjeri obilježeni u vrijednosti neto otplaćenih glavnica kredita (umanjeno za sredstva duga dodatno povučena tijekom godine).

43. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo nadzire i upravlja rizicima značajnim za njegovo poslovanje – tržišnim rizikom, kreditnim rizikom, te drugim rizicima.

43.1 Financijski rizik

Financijski rizici proizlaze iz različitih financijskih transakcija, no, uzmemo li u obzir to da svi rizici prije ili kasnije imaju financijske učinke, možemo reći da su svi rizici posredno financijski. Financijski rizici u užem smislu, koje Društvo nadzire i kojima upravlja su rizik likvidnosti, valutni i kamatni rizik. Društvo nadzire i upravlja i ostalim rizicima značajnim za njegovo poslovanje, a to su tržišni i kreditni rizik.

43.2 Tržišni rizik

Društvo posluje na jedinstvenom europskom tržištu usluga u zračnoj plovidbi, u konkurenciji drugih pružatelja usluga iz država članica EUROCONTROL-ovog sustava rutnih i terminalnih naknada. Pravni okvir unutar kojeg Društvo posluje čini skup međunarodnih i nacionalnih propisa, koji se primjenjuju u obavljanju temeljne djelatnosti Društva i od kojih su za sustav financiranja najznačajniji: Odluka Vlade Republike Hrvatske od 27.12.1996. o pristupanju Međunarodnoj konvenciji o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe - EUROCONTROL iz 1960. (u daljnjem tekstu: Konvencija), s protokolima iz 1970., 1978., i 1981. i Mnogostranom sporazumu o rutnim naknadama iz 1981. (Multilateral Agreement relating to Route Charges); Međunarodni ugovori: 14/1996; (u daljnjem tekstu: Mnogostrani sporazum) kojom je Republika Hrvatska postala članicom EUROCONTROL-ovog sustava rutnih naknada (u daljnjem tekstu: EUROCONTROL-ov sustav), kao i sama Konvencija i Mnogostrani sporazum.

Slijedom članstva u EUROCONTROL-ovom sustavu, RH primjenjuje Uredbe Europske komisije i propise EUROCONTROL-a koji se odnose na sustav rutnih i terminalnih naknada.

Uredba Europske komisije 1794/2006 i Uredba 1191/2010 koja ju mijenja, Uredba 391/2013, Pravilnik o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada (NN 91/2013, u daljnjem tekstu: Pravilnik), kao i referentni dokumenti EUROCONTROL-a: „Načela utvrđivanja baze troškova rutnih naknada i izračuna naplatne jedinice“, „Vodič za sustav rutnih naknada“ i „Uvjeti primjene sustava rutnih naknada i uvjeti plaćanja“, propisuju referentna pravila funkcioniranja navedenog EUROCONTROL-ovog sustava, uključujući i njegove subjekte.

Navedeni propisi nalažu Društvu uspostavljanje baze troškova za rutne i terminalne usluge za svaku poslovnu godinu, prognoziranje zračnog prometa i formiranje jedinične cijene usluga (unit rate) po kojoj se korisnicima pružene usluge naplaćuju.

Promet, kao čimbenik tržišnog poslovanja značajan je s aspekta ostvarenja planiranih prihoda, održavanja potrebne likvidnosti i stabilnosti financijskog i poslovnog sustava. Tržišni rizik prometa dodatno je aktualiziran s obzirom da je od 1.1.2015. Društvo obveznik primjene „determined cost“ modela nadoknade troškova poslovanja sukladno uredbi 391/2013. Stoga je, pored učinkovite kontrole i planiranja troškova, od najvećeg značaja točno prognoziranje - planiranje zračnog prometa, kao faktora koji određuje jedinične cijene usluga i godišnji prihod Društva.

43.3 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od promjene vrijednosti financijskog instrumenta uslijed promjene tržišnih kamatnih stopa u odnosu na kamatne stope koje se primjenjuju na financijski instrument tj. kamatni rizik je rizik negativne promjene kamatnih stopa na posuđena ili dana financijska sredstva. Nije bilo značajnijih promjena utjecaja kamatnog rizika na poslovanje Društva.

43.4 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da druga ugovorna stranka neće izvršiti svoje financijske obveze, te će time uzrokovati financijske gubitke Društvu. Imovina koja potencijalno može izložiti Društvo kreditnom riziku sastoji se uglavnom od raspoloživog novca i novčanih ekvivalenata i potraživanja od kupaca. Potraživanja od kupaca usklađena su za iznos ispravka sumnjivih i spornih potraživanja, dok su raspoloživ novac i novčani ekvivalenti raspoređeni kod dvije najveće Hrvatske banke. Nije bilo značajnijih promjena utjecaja kreditnog rizika na poslovanje Društva.

43.5 Valutni rizik

Službena valuta Društva je hrvatska kuna. Međutim, određene transakcije u stranim valutama preračunavaju se u hrvatske kune primjenom valutnih tečajeva koji su važeći na datum bilance / izvještaja o financijskom položaju, te je slijedom toga, Društvo potencijalno izloženo rizicima promjene valutnih tečajeva. Nastale tečajne razlike knjiže se u korist ili na teret izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, ali ne utječu na tijek novca.

43.6 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti ispuniti svoje financijske obveze drugoj ugovornoj strani.

Društvo upravlja rizikom likvidnosti na način da kontinuirano prati i analizira predviđeni i stvarni novčani tijek na osnovi dospelosti financijskih obveza, te održavanjem odgovarajućih iznosa gotovog novca i depozita, kako bi se pokrili neočekivan novčani izdatci.

43.7 Rizik supsidijarne odgovornosti

Društvo nije izloženo riziku supsidijarne odgovornosti.

43.8. Rizik upravljanja kapitalom

Omjer neto duga i glavnice (koeficijent financiranja) je, kako slijedi:

	31.prosinca 2018.	31.prosinca 2017.
	u kn	u kn
Obveze po kreditima	193.873.691	233.962.615
Financijske obveze	193.873.691	233.962.615
Minus: Novac u banci i blagajni	(577.261.536)	(303.002.157)
Neto dug	(383.387.845)	(69.039.542)
Glavnica (kapital i rezerve)	734.402.210	681.699.933
Omjer neto duga i glavnice	(0,52)	(0,10)

43.9. Rizik poslovanja s financijskim instrumentima

	31.prosinca 2018.	31.prosinca 2017.
	u kn	u kn
Ostala dugotrajna financijska imovina	118.681	120.219
Kratkotrajna potraživanja od povezanih društava i kupaca	141.240.110	120.743.201
Ostala kratkotrajna financijska imovina	941.042	226.266.607
Ostala kratkotrajna potraživanja	7.800.381	4.091.162
Novac u banci i blagajni	577.261.536	303.002.157
Financijska imovina	727.361.750	654.223.346
Obveze po kreditima	193.873.691	233.962.615
Obveze prema povezanim društvima i dobavljačima	47.181.555	26.634.081
Ostale obveze	57.742.948	52.655.869
Financijske obveze	298.798.194	313.252.565

44. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAJA O FINANIJSKOM POLOŽAJU / BILANCE

Nakon datuma Izvještaja o financijskom položaju nije bilo događaja koji bi značajno utjecali na godišnje financijske izvještaje Društva za 2018. godinu, koji bi, slijedom toga, trebali biti objavljeni.

45. SASTAVLJANJE I ODOBRAVANJE GODIŠNJIH FINANIJSKIH IZVJEŠTAJA

Godišnje financijske izvještaje iznijete na prethodnim stranicama sastavila je i odobrila njihovo izdavanje Uprava Društva dana 30. travnja 2019. godine.

Rukovoditelj odjela računovodstva

Mislav Modrić

Direktor Društva

Vlado Bagarić

